

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τὴς πρώτης μέρας τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1919, ὁ ἀδελφεὸς τοῦ ταγματάρχου τοῦ ἀποικιακοῦ πεζικοῦ Πρὸ ἦρθε στὸ Ροσιονόλ καί, μὲ τὸν Πιερλό, πῆγε στὸ πεδίο τῆς μάχης, ποὺ τὸ ἤξερε ὅσο κα- νεῖς ἄλλος. Κρατοῦσε στὸ χέρι ἕνα σχέ- διο ὅπου ἦταν σημειωμένοι οἱ τάφοι. Τὸ σχέδιο αὐτὸ τοῦ τόξε δώσει ὁ ἀντισυν- ταγματάρχης Σούλτες, ποὺ, καθὼς εἴ- θαμε, εἶχε διαταχθεῖ ἀπ' τοὺς γερμα- νικοὺς νὰ παραστῇ στὶς στρατιωτικὲς τι- μέρες ποὺ ἀπεδίδοντο στοὺς σκοτωμένους ἀξιωματικοὺς μας. Ὅταν ἔφρασαν στὴ θέση ἐκεῖνη, ὁ Πρὸ εἶπε στὸν Πιερλό πῶς κατὰ τὴν ἀναπολή, σ' ἀπόστασι 150 ἢ 200 μέτρων ἀπ' τὸ Ροσιονόλ, θά-

χαν ταφεί ο Ραϊζερ, ο Σερριέ, ο Τιμπώ κι' ο Ψυχάρης. Ο Πιερίλδ' εξακολουθούσε να μην πιστεύει τίποτα, επειδή στη θέση που τοῦδειχνε ο Πρὸ εἶχαν θάψει ἐξακόσια ἄλογα, τᾶλογα τοῦ πυροβολικοῦ μας, πού οἱ πυροβολητές μας, ἅμα αἰχμαλωτίστηκαν, διατάχτηκαν νά σκοτώσουν τὸ βράδυ τῆς μάχης. Πήγαν ἐν τούτοις, ψάξανε, καί, μεταξύ τῶν ταπεινῶν αὐτῶν γειτόνων (πού μᾶς θυμίζουν πῶς ὁ ἥρωας ἦταν ὁπαδὸς τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Ἀσσίζης, τοῦ φίλου τῶν ζώων), ἀνεγνώρισαν τὸ ἀγαπημένο σῶμα πού γυρεύανε.

Ἡ κόμησςα Γαβριέλλα Βάν ντέρ Στρά-τεν-Ποντὸ πού ἀνέλαβε τὴ χριστιανικὴ ἀποστολὴ νὰ γδύσει τὰ πτώματα καὶ νὰ ψάξει νὰ βρεῖ ἀπάνου τους τὸ παραμικρὸ σημάδι, διέκρινε τὸν Ἑρνέστο Ψυχάρη ἀπ' τὴ χρυσὴ Παναγία, πούταν κρεμασμένη στὸ λαϊκὸ του μὲ μιὰ ἀλυσίδα. Ἐνὰ δαχτυλίδι, δῶρο τοῦ πατέρα του, πού δὲν τῷεχανε ποτὲ ἀπ' τὸ δάχτυλό του, τοῦ τῶχαν κλέψει μετὰ τὸν θάνατό του· τοῦχαν κλέψει ἐπίσης καὶ τὸ κομπολόι πού βαστούσε πάντα στὸ χέρι. Ἡ μεντάλια κι' ἡ ἀλυσίδα δὲν πειράχτηκαν ἀπ' τοὺς λωποδύτες, γιατί αὐτοὶ οἱ Γερμανοὶ δὲν ἔψαξαν μέσα ἀπ' τὴ στολὴ καὶ περιορίστηκαν στίς τσέπες, στὸ δαχτυλίδι καὶ στὸ ρολόι.

Στις 9 Ἀπριλίου τὸ πρωτὶ ἀναγνωρίστηκαν ἐπίσης ὁ ὑπολοχαγὸς Ραϊζερ κι' ὁ λοχαγὸς Σερριέ, καὶ μεταφέρθηκαν ἀμέσως στὸ «κοιμητήριο τῶν πολεμιστῶν», πλάι στοὺς ἄλλους ἥρωες ἀξιωματικούς τῶν μαχῶν τῆς 22 Αὐγούστου 1914.

Τὸ «κοιμητήριο τῶν πολεμιστῶν», ἔτσι τὸ λένε οἱ κάτοικοι τῆς χώρας, βρίσκεται μπροστὰ ἀπ' τὸ περίφημο δάσος τῶν Ἀρενιῶν, κάτου ἀπὸ βαλκανιδιές. Ἐκεῖ, σ' ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα τοπεῖα τοῦ κόσμου, πού ἀρμόζουν γιὰ τὴν ἀνάπαυση ἐνὸς Γάλλου ἱππότη, ἡ φιλολογικὴ νεολαία τοῦ Βελγίου ἔθαλε τὸ θεμέλιο λίθο ἐνὸς μνημείου ἀφιερωμένου στὴ μνήμη τοῦ Ἑρνέστου Ψυχάρη καὶ τῶν συντρόφων του. Στὴν Ἑλὼ τῶν Παρισίων τῆς 25 Αὐγούστου 1920 ὁ κ. Ἀνρὺ Πυτμάν διηγεῖται τί ἔγινε τὴν πρώτη αὐτῇ τιμητικῇ ἡμέρᾳ. Ἐλπίζουμε νὰ μπορέσουμε νὰ μάθουμε τοὺς λόγους πού ἐξεφωνήθησαν μπροστὰ στὸν ἱερὸν αὐτὸν τάφον, καὶ ἰδίως τὰ λόγια τοῦ πατέρα τοῦ ἥρωα. Οἱ γονεῖς τοῦ Ἑρνέστου Ψυχάρη, μ' ἓνα βαθύ αἰσθημα, θέλουν νὰ μείνει ὁ γυιὸς τους στὸ χῶμα ὅπου ἐθυσιάστηκε, καὶ ν' ἀναπαυθεῖ ἐκεῖ σὺν ἐγγύτητι τῆς ἀθάνατης φίλης τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Βελγίου.

MAURICE BARRÈS

ΑΓΟΡΙ ΔΩΔΕΚΑΧΡΟΝΟ

Ἀγόρι δωδεκάχρονο μὲ ἀκέρηα χρόνια ἐμπρός του, μάτια ἀνοικμένα ἐκστατικά στὸ θᾶμα τῆς ζωῆς· μονιτράκι ἀχνούδωτο, καμμιὰ ὄντιδα, κι' ὁ καῦμός του ἀγέννητος, κι' ὡς σπάρθηκε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς.

Γλυκεῖα συμπάθεια λούζει το, κι' ἀγνόη τὸ στολίζει, στὰ μάγουλά του ἀνθίζονε τὰ ῥόδα νιροπαλά· κάτω γεννιέται μέσα του στὸ κάθε πού ἀντικρύζει, κάτω φουντώνει μονομιᾶς στὸ κάθε πού γελά.

Φωνοῦλες μουσικιώτατες παντοῦθε τὸ καλοῦνε, νεραϊδογνέματα, ὄνειρα τοῦ ἔστησαν χορὸ· παιδούλας μάτια γελαστὰ δῶ κάπου καρτεροῦνε, ὁ πρῶτος πόνος πιδ μακρὸν μὲ τὸ σκληρὸ καιρὸ.

Αὐτὸ τὸ ἀγόρι ἦσουν ἐσύ, πού στὸ βασίλειμά σου γέροντες, ποιητὴ· δὲ σοῦ γελοῦν τὰ χρόνια πιά, ἡ ζωὴ· τῶνα μὲ τὸ ἄλλο μέσα σου πεθαίνουν τὰ ὄνειρά σου, κι' ἀργοδιαβαίνεις τιωπηλὸς μέσα στὴ χλαοή.

Α. ΑΡΓΗΣ

Η ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ

Πελώριο τόξο γεφυριοῦ, σὲ μιὰ στιγμὴ χτισμένο ἀπὸ τὸν ἥλιο μὲ νερὸ καὶ φῶς, ἡ ἅγια ζώνη, πελώρια κ' ἐφτάχρωμη κορνίζα, κορνιζώνει πελώριο κέντρο σ' οὐρανοῦ τὴ σάλλα κρεμασμένο.

Στὸ βάθος οὐρανοῦ θολοῦ μὲ συννεφάκια πιδ θολὰ τοῦ ἡλίου τὰ καμώματα καὶ τῆς βροχῆς τὰ μάγια σὰν κέντρο ζουγραφίσανε μὲ χίλια χρώματ' ἀπαλὰ σπῆτια καὶ δέντρα τοῦ χωριοῦ καὶ τοῦ βουνοῦ τὰ πλάγια.

Καὶ δυὸ κατάμυρα πουλιὰ μέσ' ἀπ' τὸ φόντο τ' οὐρανοῦ προβάλλουν, ἔρχονται, περνοῦν καὶ μπαίνουν μέσ' στὴν ζουγραφιά, καὶ δίνουν χάρι καὶ ζωὴ σ' αὐτὴν τὴν θεῖα ὠμορφιά, πού μοῦ μαγεύει τὴν ψυχὴ, πού μοῦ μερώνει καὶ τὸν νοῦ.

Δ. ΣΤΑΗΣ

ΕΑΡΙΝΟ

Στὴ γυναῖκα μου

Μιλᾶς: (ἀγνάντια μας οἱ γλᾶροι σμίγουν μὲ τὴν κορφή τῆς θάλασσας κι' ἀνοίγουν κατ' ἀπ' τοὺς ἀνθισμένους οὐρανοὺς τῶν μυστικῶν ἡμέρων τοὺς κρουνούς).

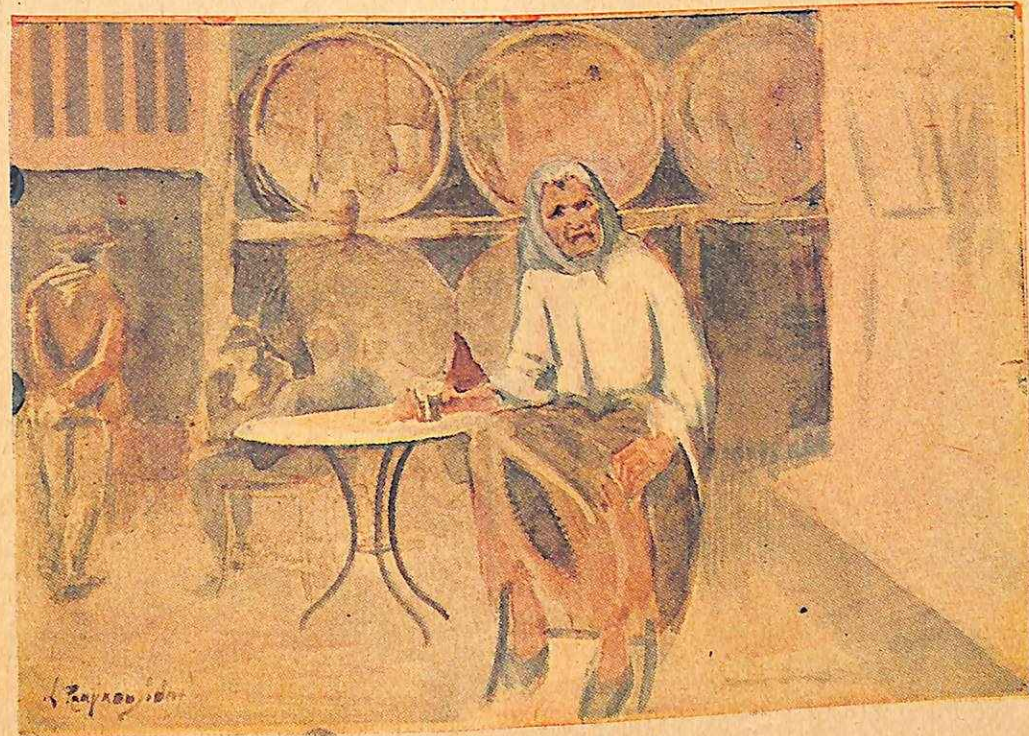
— Ἄν τὴν ἀπριλινὴ τούτη βραδυνὰ ὡς σοῦ διψᾷ καὶ φρύνεται ἡ καρδιά μπορεῖ νὰ πιεῖ σὲ κοῦπες ἀλαβάστρων τὴν ἀνοιξιὰτικη δροσιὰ τῶν ἄστρον...

Κι' ἂν ἄτρομος στῆς ἀπεραντισμένης τ' ἀγεροπέλαγα ταξιδευτῆς ὠφώνεσαι καὶ τὸ μακάριο χύνεις παιᾶνα τοῦ λυτρωμοῦ σου, θριαμβευτῆς...

Κι' ἂν ὡς ῥοὴ γαλάζια ἀπὸ φῶς πού καίει σμίγει ἡ ψυχὴ σου τὴν ψυχὴ τοῦ κόσμου, εἶμαι τὸ ταῖρι σου, γῦρε καὶ δὸς μου φιλὶ ἀνεκύμαντο π' ὅλα τὰ λείει...

Εἶπες. (Κι' ἀκόμη ὁ λόγος σου πρὶν πάρει καὶ δέσει τοὺς ἀχούς, ν' ἀφιγκραστοῦν ἀπ' τὰ νερὰ ἐκχώρισαν οἱ γλᾶροι καὶ στὴν ἀκρογιαλιά χαμοπετοῦν...).

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ἔτσι νὰ πάη ἡ πλήξη κάτω

Η ΚΥΡΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑ

Κυρὰ Κυριακούλα ἡ λαναροῦ, κυρὰ ὄνομα καὶ πρᾶμα! ἄμ' τί; κυρὰ τῆς γειτονιάς καὶ τοῦ λαναριοῦ βασίλισσα κι' ἡ τσέπη τῆς τῷεγε.

Τὰ φουστάνια τῆς στὰ πσιναῖ ξασπρίζανε ἀπ' τὸ σκαμνὶ τοῦ λαναριοῦ κι' οἱ φρούχτες τῆς ῥόζους εἶχανε ἀπ' τὸ λανάρι.

Στὰ στενοσόκακα τῆς Μεγάλης Πέτρας, τῆς γειτονιάς μὲ τὰ χαμόσπιτα πού κάθονται οἱ βασίλισσες τοῦ κρασιοῦ, οἱ κρασομάνες, μεγάλη κρασομάνη ἡ Κυρὰ Κυριακούλα!!

Δέκα λανάρια στὴν ἀράδα κατ' ἀπ' τῆς μουριῆς καὶ τὸ μαλλὶ βουνὸ ἴσαμε καὶ πάνω στὴν αὐλή, κι' ἡ Κυρὰ Κυριακούλα, κυρὰ στὰ οὐλά τῆς καὶ στὴν ἐπιχείρησι, στὴν πάνου τὴ μεριὰ λανάριζε τὴ μιὰ μέρα κι' ἔγνεθε τὴν ἄλλη.

Σαῖτιες τὰ μάτια τῆς στίς δουλειὲς καὶ μηχανὴ τὰ χέρια τῆς στὸ λανάρι καὶ μάλλιαζε ἡ γλώσσα τῆς ἀπ' τὶς ὁρμήνιες καὶ πεταγόταν στὸ ὑπόστεγο στοὺς ἀργαλιούς, στοὺς ἀργαλιούς τῆς τοὺς ξακουσμένους, πού οἱ κόρες τῆς ὑφαίνανε τὸ σαμαροσκοῦτι κρουστό ἢ μιὰ κι' ἡ ἄλλη ἀγανό, ἔτσι

νητα κεσάτια φέρανε, τὸ σαμαροσκοῦτι δὲν πέφταγε πιά, κ' οἱ δουλειῆς πήγανε καλλιὰ τους.

Στενοχώρια πάνου στὴ στενοχώρια καὶ κρασί πάνου στὸ κρασί, ἔτσι γιὰ νὰ πάγαιναν οἱ πίκρες κάτω... Νὰ πῆς πὼς μέθαγε;! Θεὸς φυλάξοι!!

— Ὅπου χαλάει - χαλάει, κι' ὅπου φιάχνει-φιάχνει... μιὰ χλίψη εἶν' ἡ ζωὴ, Παναγία μου, φιλοσοφοῦσε, καὶ τὸ ξερβὶ τῆς χέρι ἔδινε κι' ἔπερνε.

Ἡ αὐλὴ τῆς, τὸ καμᾶρι τῆς γειτονιάς, ἐρημιὰ καὶ μαγκουφιά.

Τὰ λανάρια τῆς ἀπομείνανε ἄχρηστα καὶ κείνα τὰ ἔρμα, οἱ ἀργαλιοὶ τῆς ἀράχνες πιάσανε καὶ τὰ χτένια πάγαιναν νὰ μουχλιάσουν. Δοξασμένο τῶνομά σου, μεγαλοδύναμη Παρθένα, καὶ τὸ ξερβὶ τῆς χέρι ἔδινε κι' ἔπερνε στὴν ταβέρινα.

Τὴ Λενιώ τῆς τὴν ἐξελόγισσε κείνος ὁ μπάσταρδος... κείνο τᾶποσπόρι ὁ ψυχογυιὸς τοῦ μπακάλη σὰν μάζευε στὴν αὐλὴ τὰ φύλλα ἀπ' τὶς μουριῆς γιὰ τὸ κουκούλι του.

Τῶνα τῆς καὶ τᾶλλο τῆς ἄκουγε γιὰ δαύτην, στὴν Καλαμάτα, λέγαν, στὸ πορνεῖο ἔζηγε κι' ἔρενε, στὴν Κέρκυρα πὼς βρῖσκονταν κυρὰ κάποιου σπητιοῦ ἀπ' τὰ παληόσπητα, κι' ἄλλοι στὴ Σαλονίκη πὼς τὴν πῆγαν, τὸς τὰ μαλλιά τῆς τᾶβραφαν ξανθὰ καὶ ζοῦσε στὸ μεγάλο δρόμο, στὰ πορνεῖα.

Θέ μου... κατὰ τὰ ἔργα τῆς, Παντὴ μου, τῆς Καλαμάτας παρθένα, ἀπὸ σένα νὰ τῷβρη ὁ μπάσταρδος, κερί στὸ μπόι μου θανάψω, καὶ τὸ ξερβὶ τῆς χέρι ἔδινε κι' ἔπερνε ἔτσι γιὰ τὶς στενοχώριες.

Τὴ Φανίτσα τῆς, τὸ λουλοῦδι τῆς ποῦξε παρμένο ἀπ' τὴν κορμοστασιά τῆς κι' ἀπ' τὴν ὁμορφιά τοῦ μακαρίτη, πού τὴν ἔξεψε μικρὴ στὸν ἀργαλιὸ γιὰ νὰ σπῆξουν τὰ κεσάτια τῆς καὶ νὰ δέση τὸ κορμί τῆς, τὴν ἔδωσε στὸ γυιὸ τῆς Ἀλέξενας, γειτόνισσας καὶ φιλενάδας, προῖκα τῆς ὅτ' εἶχε καὶ δὲν εἶχε μετὰ θάνατο.

Μπαλωματῆς ἦτανε, μεροδοῦλι μεροφαῖ, καλὰ θὰ πέφταγε, ἀμ' τί; Νὰ βλεπε τῆς ἀλλήνης τὶς πομπές... τὴν ἔσφαξε καλλίτερα παιδοκτόνα γινότανε! καὶ τὰ δάκρυα ποτάμι ἀπ' τὴ συγκίνηση... νᾶζηνε ὁ μακαρίτης!... καὶ τὸ ξερβὶ τῆς χέρι ἔδινε κι' ἔπερνε τώρα ὅσες ὥρες εἶχε ἡ μέρα... γάμος ἔγινε... βγήκε ἡ θηλιά ἀπὸ τὸ λαϊκὸ τῆς.

Ὁ ἔρμος ὁ πόλεμος χάλασε τὴ δουλειά, ὕστερα τὰ μαγκούφια ταῦτοκί-

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΦΑΝΤΙΝΑΣ

Μα Τρίτη ο Βίκτωρ Ουγκώ έγινε ακαδημαϊκός. Δυο μέρες έπειτα, ή Κα ντε Ζιραρντέν, που καθότανε τότε στην οδό Λαφίτι, τον εκάλισε σε γεύμα.

Στο γεύμα αυτό παρευρίσκατο κι' ο Μπυζώ, δέν ήταν ακόμη παρά στρατηγός· μόλις είχε διορισθή γενικός διοικητής της 'Αλγερίας κι' επρόκειτο να ξεκινήσει σε λίγο για τη θέση του.

Ο Μπυζώ ήταν τότε εξήντα πέντε περίπου ετών, γερός, μελαχροινός, βλοσυροκοιμένος. Είχε κάποια αποτομότητα στους τρόπους του, που δέν έφτανε όμως την προστυχιά. Ήταν κρῆμα χωρικού και ανθρώπου του κόσμου, τραχύς, που δέ στενοχωριότανε, δέν είχε τίποτε το κοινό με τους καυχησιάρηδες στρατιωτικούς, έξυπνος κι' ευγενής.

Η Κα ντε Ζιραρντέν έδωσε δεξιά της το στρατηγό κι' άριστερά της το Βίκτωρα Ουγκώ.

Ο στρατηγός δέν επεκροτούσε την κατάληψη της 'Αλγερίας. Είχε τη γνώμη πως ή κατάκτηση αυτή έμποδίζε τη Γαλλία να δαστήξει τη θέση της στην Εύρώπη, πως, έξ' άλλου, τίποτα δέν ήταν ευκολότερο απ' την κατάκτηση της 'Αλγερίας, πως χωρίς δυσκολία θά μπορούσε κανείς ν' αποκλείσει τὰ στρατεύματα, πως θά τὰ πιάνανε σάν τόν ποντικό στη φάκα και θά τὰ καταστρέφανε σε μιά στιγμή· πως έξ' άλλου ήταν πολύ δύσκολο ν' αποικισθεί ή 'Αλγερία· πως το έδαφος ήταν άγονο· πως εξήτασε ο ίδιος τη χώρα και διεπίστωσε πως μεταξύ των κοτσανιών δυο σταριών υπήρχε άπόσταση έναμυς ποδιού.

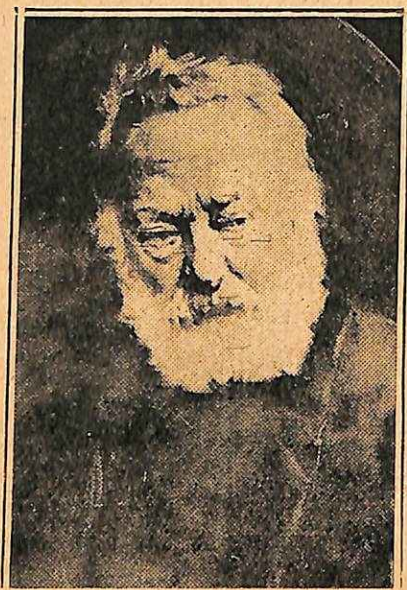
Ο Βίκτωρ Ουγκώ έφυγε αρκετά νωρίς απ' το σπίτι της Κας Ζιραρντέν. Ήταν 9 του Γενάρη. Το χιόνι έπεφτε σε πυκνές νιφάδες. Τα παπούτσια του ήταν λεπτά, και, όταν βγήκε έξω, είδε πως του ήταν αδύνατο να πάει πεζός σπίτι του. Κατέθηκε στην οδό Ταμπόν· ήξερε πως στο βουλευτήριο στην άκρη του δρόμου υπήρχε στάση άμαξών. Δέν ήυρε κανένα άμαξι, και περίμενε να φτάσει κάποιο.

Στεκόταν λοιπόν στο πεζοδρόμιο περιμένοντας, όταν είδε ένα νεαρό, καλοντυμένο και πλουσίον έξωτερικόν, να σκύβει να μαζεύει μιά μπάλα χιόνι και να το

ρίχνει πάνω στην πλάτη ενός κοριτσιού που βρισκότανε στη γωνιά του βουλευτήριου, ντυμένη μ' ένα φόρεμα ντε-κολτέ. Το κορίτσι έβγαλε μιά διαπεραστική φωνή, ρίχτηκε στον κομψεύμενο και τόν έδειρε. Ο νεαρός ανταπέδωσε τὰ χτυπήματα, το κορίτσι έπέμενε, ή μάχη γινόταν δξύτερη και οι χωροφύλακες έφτασαν.

Πιάσανε το κορίτσι και δέν είπανε λέξη στον άντρα.

Βλέποντας τους χωροφύλακες να την τσακώνουν, ή δυστυχισμένη έβγαλε όλα τὰ δυνατά της να τους ξεφύγει. Όταν

Βίκτωρ Ουγκώ

όμως την βαστήξανε καλά, μιά άφατη θλίψη ζωγραφίστηκε στο πρόσωπό της. Ένώ οι δυο χωροφύλακες την τραβούσανε, κρατώντας την απ' τὰ χέρια, αυτή φώναζε: — Δέν έκαμα τίποτα, σᾶς βεβαιώ, ο κύριος μου ρίχτηκε. Δέν φταίω· σᾶς παρακαλώ, άφίστε με. Δέν έκαμα τίποτα, σᾶς τ' όρκίζομαι, σᾶς τ' όρκίζομαι! — Οι χωροφύλακες της άπαντούσαν χωρίς να την άκουνε: — Μπρός, προχώρει· τους έχεις σίγουρους τους έξη μήνες. — Το δυστυχισμένο κορίτσι άκούοντας: τους έχεις σίγουρους τους έξη μήνες, ξανάρχισε τις δικαιολογίες και διπλασίαζε τὰ παρακάλια και τις ικεσίες. Οι χωροφύλακες, χωρίς να συγκινηθούν απ' τὰ δάκρυά της, την ώδήγησαν σ' ένα τμήμα, στην οδό

Σωσά, πίσω απ' το Μελόδραμα.

Ο Βίκτωρ Ουγκώ ενδιαφέρθηκε χωρίς να το θέλει για τη δυστυχία και τους άκολούθησε μαζί με τους περιέργους που δέν λείπουνε ποτέ σε τέτοια περίπτωση.

Όταν έφθασαν στο τμήμα, ο Βίκτωρ Ουγκώ σκέφτηκε να μπει μέσα και να πάρει το μέρος του κοριτσιού. Άλλά πάλι συλλογίστηκε πως ήταν πολύ γνωστός, πως από δυο μέρες όλες οι έφημερίδες έγραφαν γι' αυτόν, και πως αν άνακατωνότανε σε μιά τέτοια υπόθεση, θάδινε λαβή σε κάθε είδους ειρωνεία. Κι' έτσι δέ μπήκε.

Η λήθουσα όπου πήγανε το κορίτσι βρισκότανε στο ισόγειο κι' έδλεπε στο δρόμο. Κύτταζε μέσ' απ' τὰ τζάμια τί γινότανε. Είδε τη φτωχιά γυναίκα να σούρνεται άπελπισμένη χάμου και να τραβάει τὰ μαλλιά της· την συμπόνεσε, σκέφτηκε πάλι, και το άποτέλεσμα της σκέψης του ήταν να μπει.

Όταν μπήκε στην αίθουσα, ένας άνθρως, που καθότανε μπροστά σ' ένα τραπέζι, φωτισμένο μ' ένα λυχνάρι, κι' έγραφε, γύρισε και τουπε με ξερή κι' υπερήφανη φωνή: — Τί θέλετε, κύριε; — Κύριε, ήμουν μάρτυς αυτού που συνέβη· ήρθα να καταθέσω τι είδα και να ύπερασπιστώ τη γυναίκα. — Σάν τ' άκουσε ή γυναίκα κύτταξε το Βίκτωρα Ουγκώ, άφωνη απ' την έκπληξη και σάν σαστισμένη. — Κύριε, ή κατάθεσίς σας, μάλλον ή ήττον ιδιοτελής, δέν έχει καμμιά σημασία. Το κορίτσι αυτό είναι ένοχο βαιοπραγίας έν δημοσίω τόπω, χτύπησε έναν κύριο. Τους έχει σίγουρους τους έξη μήνες.

Το κορίτσι ξανάρχισε τους λυγμούς, τις φωνές, τὰ παρακάλια. Κάτι άλλες πούχαν έρθει να τη βρουνε της έλεγαν: — Θά σε βλέπουμε. Ήσυχασε. Θά σου φέρουμε ό,τι χρειάζεσαι. Πάρε τώρα αυτά.

Και της δίνανε λεφτά και καραμέλες. — Κύριε, είπε ο Βίκτωρ Ουγκώ, όταν μάθετε ποιος είμαι, θ' αλλάξετε ίσως ύφος και τρόπο και θά μ' άκούσετε.

Και ποιός είσατε, κύριε; — Ο Βίκτωρ Ουγκώ δέν είδε να ύπάρχει λόγος να μὴ δώσει τ' όνομά του. Συστήθηκε. Ο άστυνόμος, γιατί ήταν άστυνόμος αυτός που του μίλουσε, του

ζήτησε συγγνώμη, έγινε τόσο ευγενής και περιποιητικός, όσο αὐθάδης ήταν πρώτα, του πρόσφερε μιά καρέκλα, και τόν παρεκάλεσε να λάβει τόν κόπο να καθήσει.

Ο Βίκτωρ Ουγκώ του διηγήθηκε πως είδε, με τὰ μάτια του, έναν κύριο να μαζεύει μιά μπάλα χιόνι και να τη ρίχνει πάνω στην πλάτη του κοριτσιού· πως αυτή, που δέν είχε δει μάλιστα τόν κύριο, έβγαλε μιά δυνατή κραυγή, πούδειχνε πόσο υπέφερε· πως ρίχτηκε πραγματικώς στον κύριο· αλλά πως είχε δίκιο· πως έκτος απ' την προστυχιά της κινήσεώς του, το δυνατό και ξαφνικό κρῖο που αισθάνθηκε απ' το χιόνι μπορούσε να την βλάψει πολύ· πως άντι να στερούνε απ' το κορίτσι— που μπορεί ναχε μιά μητέρα ή ένα παιδί— το ψωμί που κέρδιζε με δυσκολία, θάπρεπε μάλλον εκείνος που της ρίχτηκε να καταδικασθεί· τέλος πως δέν έπρεπε να πιάσουν το κορίτσι, αλλά εκείνον.

Ενώσω ο Βίκτωρ Ουγκώ εξέθετε τὰ γεγονότα, το κορίτσι, όλο και πιό εκπληκτο, έλαμπε από χαρά και συγκίνηση.

— Τί καλός πούν' αυτός ο κύριος, έλεγε! Θεέ μου, τί καλός πούγαι. Μά δέν τόν είδα ποτέ μου, δέν τόν ξέρω καθόλου!

Ο άστυνόμος είπε στο Βίκτωρα Ουγκώ: — Πιστεύω· όλα όσα καταθέσατε, κύριε· αλλά κι' οι άστυνόμοι κατέθεσαν επίσης· ύπάρχει καταγγελία. Η κατάθεσίς σας θά περάσει στα πρακτικά, νάσαστε βέβαιος. Άλλά πρέπει ή άστυνομία να κάμει τη δουλειά της και δέν μπορώ ν' άφίσω ελεύθερο το κορίτσι.

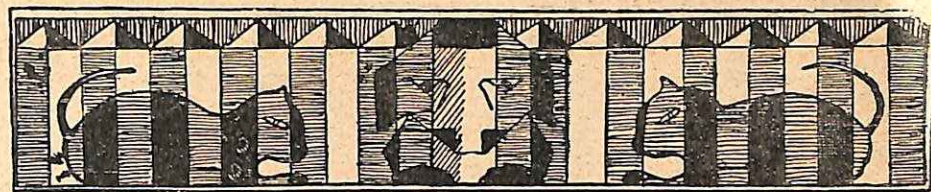
— Πώς! κύριε, ύστερα απ' ό,τι σᾶς λέω, που είναι έξ' άλλου ή αλήθεια— και δέν μπορείτε ν' άμφιβάλλετε για το τελευταίο, — θά κρατήστε αυτό το κορίτσι; Μά ή δικαιοσύνη αυτή είναι φρικτή άδικία!

— Ένας τρόπος είναι, κύριε, να σταματήσω το πράγμα: να ύπογράψετε την κατάθεσή σας· θέλετε;

— Αν ή ελευθερία της γυναίκας εξαρτάται απ' την ύπογραφή μου, όρίστε, ύπογράφω.

Κι' ο Βίκτωρ Ουγκώ υπέγραψε. Η γυναίκα δέν έπαυε να λέει: «Θεέ μου! τί καλός πούν' αυτός ο κύριος!».

Οι δυστυχισμένες αυτές γυναίκες άπορούν και αισθάνονται ευγνωμοσύνη όχι μόνο όταν είναι κανείς συμπονετικός μαζί τους, αλλά κι' άπλως δίκαιος.

Η ΣΥΛΒΑΜΠΕΛ ΔΙΗΓΗΜΑ

την έπαυλη Φοντεβάλ, κατά τὰ μεσάνυχτα τελείωσε ή γιορτή που δινότανε προς τιμήν των γάμων του Κου Γαβριήλ ντὺ Πλεσσὺ λέ Οὐ και της Λίδος Συλβαμπέλ ντὲ Φοντεβάλ. Στο πάρκο, μέσα σε

ψηλές δεντροστοιχίες, με τὰ φυλλώματα στολισμένα ακόμα με βενετσιάνικες γκιολάντες, τὰ βιολιά πάνου στην άγροτική εξέδρα είχαν πάψει να παίζουν, οι ευγενείς του τόπου είχαν πάσει, στην προσκεκλημένη πόρτα, τις άμαξές τους, κι' οι προσκεκλημένοι χωρικοί τραβούσανε, μέσα απ' τὰ μονοπάτια, για τὰ σπίτια τους, με τὰ τραγούδια που συνηθίζονται στις περιστάσεις αυτές, άφου μάλιστα είχαν πιει αρκετές φορές, κάτου απ' τις βαλανιδιές, μπροστά απ' το βαρέλι το τυλιγμένο με κορδέλλες με τὰ χρώματα της νεόνυμφης.

Ο καινούργιος κάτοχος της έπαυλης, ο Κος Γαβριήλ ντὺ Πλεσσὺ λέ Οὐ, είχε παντρεφτεί το πρωί της ώρας αυτής μέρας—στην εκκλησία του θανμάσιου αυτού χτήματος, — τη Λίδα Συλβαμπέλ ντὲ Φοντεβάλ, πρώτη στο κυνήγι, ένα σβέλο κορίτσι με κινήσεις άμαξόνας.

Έίχασι κι' εικοσιτριών ετών! Ωραίοι, έίχασι κι' εικοσιτριών ετών!... Έφτασε ως πού να μού πει άπόψε, πως αποφάσισε να πάει κυνήγι αύριο το πρωί, για να δείξει βέβαια στο προσωπικό της έπαύλεως τί λίγο κουραστική ήταν ή πρώτη νύχτα του γάμου μας, που, έξ' άλλου, όφείλω να την περάσω μονάχος μου. Κι' έρχομαι να σᾶς ρωτήσω αν βλέπετε κανένα μέσο να διαλύσω την άπελπιστική αυτή ιδέα που ή γυναίκα μου έχει για μένα. Ξέρετε κανένα τρόπο για ν' αγαπηθεί κανείς;... Για να βεβαιωθεί πως έχω **χαραινθήρα**, θά εκτελέσω τη συμβουλή σας, οποιαδήποτε κι' αν είναι, παθητικά, σάν στρατιώτης, σάν άρρωστος που πίνει ένα γιατρού.

Ο βαρώνος Γεράρδος έροίξε μιά ματιά στον άνεψιό του, σκέφτηκε μιά στιγμή, και σκύβοντας ύστερα στ' αυτή τουπε κάτι κρυφά.

— Φεύγω αύριο το πρωί για τη Στοκχόλμη προσέθεσε ο Κος Λεμβίλλ,

ο Κος ντὺ Πλεσσὺ ο ίδιος, ο άλλος ο βαρώνος Γεράρδος έροίξε μιά ματιά στον άνεψιό του, σκέφτηκε μιά στιγμή, και σκύβοντας ύστερα στ' αυτή τουπε κάτι κρυφά.

— Φεύγω αύριο το πρωί για τη Στοκχόλμη προσέθεσε ο Κος Λεμβίλλ,

και σηκώθηκε. Θά μου γράψετε το αποτέλεσμα.

— * * *
— Άκόμα κοιμάται ο Γαβριήλ;

— Η Κα Συλβαμπέλ ντὸ Πλεσσὺ λέει ὅτι πάντου σ' ἕνα ἄλλο φώναζε τὸν ἄντρα της, ἐνῶ γύρω της γανγίζανε τὰ κυνηγετικά της σκυλιά.

— Ὁ καλπασμὸς ἐνὸς καβαλλάρη τὴν ἔκαμε νὰ γυρίσει τὸ κεφάλι της ἦταν ὁ Γαβριήλ.

— Ἀγαπητή μου Συλβαμπέλ, εἶμαι ἕτοιμος δέκα λεπτά πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα, ὅπως βλέπεις, τῆς εἶπε χαιρετώντας την.

— Μπᾶ;... Ἀ! χωρὶς ἄλλο θὰ δνειροπολοῦσες κάτου ἀπὸ τὰ δέντρα... Φαίνεται πολὺ ζωηρός. Συνέθετες μήπως;

— Ἐφτιασά ἕνα μπουκέτο γιὰ σένα, μὲ τρία μπουμπούκια.

— Εἶσαι πολὺ εὐγενής! ἀπήντησε ἡ Συλβαμπέλ, γλιστρώντας τὰ λουλούδια μὲς στὸν κορσέ της. Πᾶμε! θὰ φᾶμε ἐκεῖ πέρα, πάντου στὰ χόρτα.

Τὶς πρῶτες ὥρες τοῦ κυνηγιοῦ ὁ Γαβριήλ δὲν εἶπε πολλὰ λόγια ἦταν ὅμως εὐθυμος καὶ φαινόταν πὼς δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τίποτα ἄλλο ἀπ' τὸ κυνήγι. Σκότωσε δυὸ λαγούς, ἕνα τσαλαπετεινὸ κι' ὀχτῶ ὀρτύκια ποῦδωσε στὸ μόνο ὑψηρότερο ποὺ κάλπαιζε πίσω τους νὰ τὰ φυλάει.

Κατὰ τὸ μεσημέρι καθίσανε σ' ἕνα ἀνοιχτὸ μέρος τοῦ δάσους. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ κρεατόπητα, δυὸ ποτήρια σαμπάνιας, λίγες φρούρες τοῦ δάσους καὶ ἕναν καφέ, ὁ Γαβριήλ, ποὺ ὀλην τὴν ὥρα παρατηροῦσε τοὺς σκυῖους ποὺ παλεῦανε στὰ κλαριά τῶν δένδρων καὶ ποὺ πρότεινε μάλιστα νὰ διοργανώσουν γιὰ τὸν ἐπόμενον χειμῶνα ἕνα κυνήγι λύκων, ἀναψε ἕνα τσιγάρο κι' ἀφοῦ τὸ κάπνισε εἶπε:

— Στ' ἄλλο! ἂν ξεκουράστηκες, ἐννοεῖται, Συλβαμπέλ.

— Πᾶμε! ἀπάντησε αὐτή.

Καὶ τρέχανε καβάλλα μὲς στοὺς ἀγρούς.

Ἐξαφνα σ' ἕνα δρόμο, τριάντα βήματα πέρα ἀπὸ τὴν φράχτη, ἕνας λαγὸς πέρασε γρήγορος σὰν ἀτραπὴ. Τὰ σκυλιά ὠρμήσανε: ὁ Γαβριήλ τράβηξε, μὰ δὲν τὸν πέτυχε.

— Αὐτὸς ὁ ἡλίθιος ὁ Μορμουῖρος φταίει! εἶπε μειδιώντας, ἐνῶ ξαναγέμιζε τὸ τουφέκι του, χόθηκε μεταξὺ τοῦ λαγοῦ καὶ μένα ὅταν τὸν σκόπευα.

Καὶ ξαναπροβολῶντας χτύπησε σ' ἀπόσταση ἑκατὸ βηματῶν τὸ ἔξοχο λαγαρόσκυλο ποῦχε κατηγορήσει.

Σ' αὐτὸ τὸ θέαμα ἡ Συλβαμπέλ ταραχτήκε.

— Πῶς σκοτώνεις αὐτὸ τὸ σκυλί, καὶ λὲς πὼς αὐτὸ φτάνει γιὰ τὴν ἀδειότητα σου;... φώναξε, συγκινημένη.

— Λυπᾶμαι πολὺ γιὰ τὸ ἀγαπῶσα! ἀπάντησε ἡσυχα ὁ Γαβριήλ. Ἀλλὰ ἔτσι εἶμαι, δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω τὴν παραμικρὴ ἀποτυχία ἂν ἡμῶνα στρατιώτης, θὰ μὲ τουφέκιζαν, τὸ καταλαβαίνω, σὲ εἰκοσιτέσσερες ὥρες. Εἶναι ἕνα ἐλάττωμα ποῦδωσε ἀφορμὴ σὲ πολλὰ τσακώματα ὅταν ἡμῶνα παιδί, καὶ τοῦ κάκου προσπάθησα ὥς τώρα νὰ διορθώσω. Θὰ ξαναδοκιμάσω ὅμως, γιὰ νὰ σὲ εὐχαριστήσω.

Ἡ Συλβαμπέλ ἔσφιξε τὸ καμτσίκι της καὶ σόπασε, λίγο σκεπτική. Ξαναξεκίνησαν. Ὁ Γαβριήλ μιλοῦσε γιὰ κάθε ἄλλο ἐκτὸς γιὰ τὸ... λησμονημένο περιστατικὸ.

Σὲ μιὰ περίπου ὥρα, καθὼς ἕνα κοπάδι πέρδικες πετοῦσε μπροστά τους, μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ του ἦχο, ὁ Γαβριήλ σημάδεψε καὶ τράβηξε: οὔτε ἕνα πουλὶ δὲ χτυπήθηκε.

— Ἀ! μὰ αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται! μουρμούρισε, μὲ ἡσυχη ὅμως φωνή φταίει αὐτὴ ἡ παληοφοράδα μου, ποὺ κουνήθηκε ὅταν ἐγὼ ἐσκόπευα.

Καὶ λέγοντας αὐτά, πῆρε ἕνα πιστόλι ἀπ' τὴ θήκη τῆς σέλλας, ἔβαλε ψυχρὰ τὴν ἄκρη τῆς κάννης στ' αὐτὸ τοῦ ζώου καὶ τοῦ τίναξε τὰ μυαλά. Μ' ἕνα πάτημα κατέβηκε, ἀποφεύγοντας, ὅχι χωρὶς χάρη, τὸ ζῶο ποῦπασε χάμου ἀκίνητο, ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμὴ ἀγωνίας.

Ἡ Συλβαμπέλ τᾶχασε καὶ γούρλωσε τὰ γαλανά της μάτια.—Μὰ δὲν ξανακούστηκε αὐτό! Εἶναι τρέλλα! Τί σ' ἐπιασε, Γαβριήλ, καὶ σκότωσες ἕνα τόσο ὠραῖο ζῶο ἀπὸ ράτσα, ἐπειδὴ δὲν πέτυχες μιὰ πέρδικα;

— Λυπᾶμαι πολὺ, ἀλλὰ τώρα στὸ ἔλεγο νομίζω ἐμπιστευτικὰ πὼς ἔχω αὐτὴν τὴν ἀδυναμία. Τὸ ἴδιο σοῦ λέω πάλι δὲ μοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ὑπομένω, παιθητικά, καὶ τὴν ἐλάχιστη ἀποτυχία.

Καὶ λέγοντας αὐτά πῆρε τὸ ἄλλο τοῦ ὑψηρότερου.

Ἀφοῦ καβάλλησε, ὅταν γυρίζανε μόνοι στὴν ἔπαυλη, ἡ Συλβαμπέλ τοῦ λέει:

— Ἀλήθεια, φίλε μου, δὲν ξέρω τί νὰ πῶ μὲ σένα... Ἐτσι κρατᾷς τὸ λόγο ποὺ μοῦδωσες νὰ δαμάσεις γι' ἀγάπη μου τὸν δξύθυμο χαρακτήρα σου;

— Αὐτὴ τὴ φορὰ, ἡ δύναμη τῆς συνηθείας ἐνίκησε τὴς ἀποφάσεις μου ἀπήντησε ὁ νέος ἄλλα, ἀγαπητή μου Συλβαμπέλ, ἄλλη φορὰ θὰ προσπαθῶ νὰ προσέχω καλύτερα τὸν ἑαυτό μου! Ναί, γιὰ νὰ σ' εὐχαριστήσω καὶ νὰ γίνω ἄξιος τῆς ἀγάπης σου θὰ προσπαθῶ νὰ γίνω... ἂν ὅχι ὑπομονετικὸς καὶ μαλακὸς μέχρι πλήξεως, πάντως ὅμως λιγώτερο εὐερέθιστος.

Τᾶπε αὐτὰ μὲ μιὰ παγερὴ εὐγένεια ἡ Κα ντὸ Πλεσσὺ λέει ὅτι δὲν εἶπε λέξη, ὡς τὸ Φοντεβάλ ὅπου φτάσανε ὅταν νύχτωνε.

Στὸ δειπνο εἶχαν λησμονήσει τὰ ἐπεισόδια τῆς ἡμέρας.

Τὴ νύχτα, ἡ Συλβαμπέλ ξέχασε (ἀπὸ ἀπροσεξία πάντως) νὰ βάλει τὸ σύρτη τῆς κάμαράς της. —Κι' ἔτσι σὲ πέντε τὸ πρωί, ὅταν μεθυσμένοι ἀπ' τὴν χαρὰ, τὴν κούραση καὶ τὸν ἔρωτα, λέγανε γλυκὰ μεταξὺ τους ὅ,τι εἶχαν στὰ βάρη τῆς ψυχῆς, ἡ Συλβαμπέλ κύταξε ἄξαφνα τὸν ἄντρα της μ' ἕνα παράξενο ὕφος κι' ὕστερα τοῦπε σιγά, φωτισμένη ἀπ' τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ ποὺ τ' ὠχρίαζε ἡ καλοκαιρινὴ αὐγὴ:

—Γαβριήλ, μιὰ μέρα σοῦφτασε γιὰ νὰ μὲ κατακτήσεις... νὰ μὲ κάμεις δική σου! ὅχι βέβαια ἐξ αἰτίας τῶν χτεσινῶν σου κατορθωμάτων, ποὺ μ' ἔκαναν νὰ γελάω μονάχη μου, γιὰ δυὸ ἀθῶα ζῶα ποὺ σκότωσες... ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ποῦχε ἀρκετὸ σθένος γιὰ νὰ ἐκτελέσει ἐπὶ μιὰ ἡμέρα καὶ μιὰ νύχτα, χωρὶς νὰ προδοθεῖ οὔτε μιὰ στιγμὴ, μπροστὰ σ' ἐκείνην ποὺ ἐξ αἰτίας τῆς ὑποφέρει, τὴν καλὴ συμβουλὴ ἑνὸς ἀσφαλοῦς φίλου, ποὺ ἡ διορατικότητά του εἶναι δοκιμασμένη, δείχνεται ἀνώτερος ἀπ' τὴ συμβουλὴ αὐτὴ κι' ἔτσι ἀποδεικνύει πὼς ἔχει ἀρκετὸ χαρακτήρα καὶ τοῦ ἀξίζει νὰ τὸν ἀγαπᾷνε.

Μπορεῖς νὰ προσθέσεις αὐτὰ στὸ εὐχαριστήριον γράμμα ποὺ ὑποσχέθηκες ἀσφαλῶς νὰ γράφεις στὸ θεῖο μας, τὸ βαρῶνο Λεμβίλ, στὴ Σουηδία.

A. NTE ΒΙΛΛΙΕ ΝΤΕ Α' ΙΑ - ΑΝΤΑΝ

ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΤΑ ΤΡΑΠΟΥΛΟΧΑΡΤΑ

καὶ δὲν πέρασαν ἀκόμα πεντακόσια χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ τὰ τραπουλόχαρτα εἰσήχθησαν στὴν Εὐρώπη, ἡ καταγωγὴ τους δὲν μπόρεσε νὰ ἐξηγησθῇ δὲν ξέρουμε οὔτε καν πότε ἀνακαλύφθηκαν.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καρόλου σ' τῆς Γαλλίας, δὲν ὑπῆρχαν τραπουλόχαρτα, γιὰ τὸ προκάτοχός του, ὁ Κάρολος Ε', σ' ἕνα διάταγμα ποῦδγαλε στὰ 1369 καὶ ποὺ ἀπηγόρευσε στὸ λαὸ τῶν τὰ τυχερὰ παιχνίδια δὲν τὰ ἀναφέρει. Ἀλλὰ κι' ὁ Κάρολος σ', ὅταν ἐπανέλαβε τὴν ἀπαγόρευση τοῦ πατέρα του στὰ 1395, δὲν περιλαμβάνει σ' αὐτὴν τὰ χαρτιά.

Τὸ πιθανώτερο ὅμως εἶναι πὼς τὰ χαρτιά τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ὑπῆρχαν, ἀλλὰ δὲν εἶχαν διαδοθῇ ἐξω ἀπ' τὴν Ἰταλία.

Ὁ χρονολόγος Ἰωάννης Κοβελουτσο γράφει πὼς στὰ 1279 τὰ τραπουλόχαρτα εἰσήχθησαν στὴν πόλη Βιτέρμπε τῆς Ἰταλίας καὶ πὼς προήρχοντο ἀπ' τὴ χώρα τὴν Σαρακηνῶν, ὅπου ἐλέγοντο ναῖμπι.

Ὅποια ὅμως κι' ἂν εἶναι ἡ καταγωγὴ τους, τὰ χαρτιά εἶναι τώρα δύο εἰδῶν: τὰ κοινὰ τραπουλόχαρτα καὶ τὰ ταρόκα.

Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει τὰ κοινὰ τραπουλόχαρτα. Εἶναι πενήντα δύο τὰ πολὺ χαρτιά ποὺ διαιροῦνται σὲ τέσσερα χρώματα τῶν δεκατριῶν χαρτιῶν: τρεῖς φιγούρες καὶ δέκα χαρτιά ἀριθμημένα. Στὴ Γαλλία τὰ χρώματα εἶναι καρδιές, καρρά, δόρατα καὶ τριφύλλια.

Στὴ Γερμανία καρδιές, κουδούνια κισσοὶ καὶ δαλανίδια.

Στὴν Ἰταλία, στὴν Ἰσπανία καὶ στὴν Πορτογαλία εἶναι πεντάρες, κουπες, σπαθιά καὶ μπαστούνια.

Στὴν Ἑλλάδα κρατήσαμε τὰ ἰταλικά ὀνόματα, ἀλλάζοντας μόνο τὴς πεντάρες σὲ καρρά ἀλλὰ πήραμε τὴς γαλλικὲς εἰκόνες.

Τὸ ταρόκο ἔχει ἐκτὸς τῶν τεσσάρων χρωμάτων κι' ἕνα πέμπτο, τὰ ἀτού. Τὰ ἀτού ἀποτελοῦνται ἀπὸ εἰκοσιδύο

χαρτιά, ποὺ τὰ εἰκοσιένα εἰν' ἀριθμημένα.

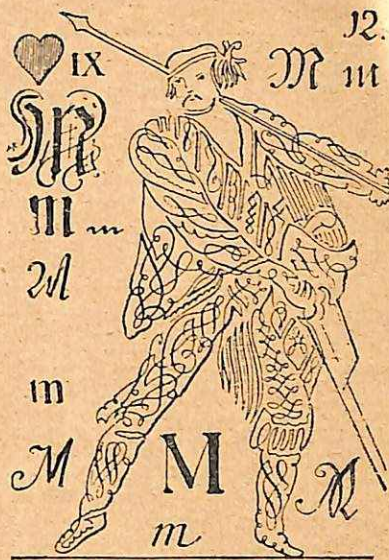
Τὰ τέσσαρα ὑπόλοιπα χρώματα δὲν ἔχουν δεκατρία χαρτιά, ἀλλὰ δεκατέσσαρα, γιὰ τὴν μετὰ ντάμης καὶ φάντε προστίθεται κι' ἕνα ἄλλο χαρτί, ὁ κάβαλλος. Τὰ ὀνόματα τῶν τεσσάρων χρωμάτων εἶναι σ' ὅλες τὶς χώρες: μπαστούνια, σπαθιά, κουπες καὶ καρρά ἢ πεντάρες.

Μιὰ τράπουλα ταρόκο ἔχει λοιπὸν ἐξομοιωτὰ ὀχτῶ χαρτιά. Ἄν ἀφαιρεθοῦν τὰ εἰκοσιδύο ἀτού κι' οἱ τέσσεροι καβάλλοι, μένουν τὰ πενήντα δύο χαρτιά μιᾶς κοινῆς τράπουλας.

Αὐτὸ ἔγινε στὴν Ἰταλία κι' ἔτσι ἀπὸ τὸ ταρόκο ἐδημιουργήθηκαν τὰ κοινὰ τραπουλόχαρτα. Κι' ἐνῶ τὸ πρῶτο ἦταν πολὺπλοκο κι' ἀποτελοῦσε κούραση μᾶλλον παρά διασκέδαση, ἡ καινούργια τράπουλα ἦταν ἀπλουσιώτερη καὶ ἔγινε δημοφιλής.

Σὲ λίγο οἱ Ἰσπανοὶ μιμήθηκαν τὸ ἰταλικὸ παράδειγμα, ἀφῆρσαν ἀπ' τὸ ταρόκο τὰ ἀτού, τὴς ντάμες καὶ τὰ δεκάκια, καὶ κράτησαν σαράντα ὀχτῶ χαρτιά: τοὺς ρηγάδες, τοὺς καβάλλους, τοὺς φάντηδες καὶ τὰ μικρὰ ἀπ' τοὺς

Ein böser Berg. Schott

ἄσους ὡς τὰ ἐννηάρια.

Ἄν ἐγκατέλειψαν ὅμως τὰ εἰκοσιδύο ἀτού τοῦ ταρόκο, κράτησαν μερικὸς ἀπ' τοὺς πολὺπλοκους κανόνες τοὺς στὸ ἐθνικὸ τοὺς παιχνίδια, τὸ ὅμπρε (ἀνθρωπος).

Οἱ Γάλλοι ἀντικατέστησαν τὰ μπαστούνια, τὰ σπαθιά, τὴς ντάμες καὶ τὴς πεντάρες μὲ τὰ δόρατα, τὰ τριφύλλια, τὴς καρδιές καὶ τὰ καρρά. Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ ἄρесе κι' ἔτσι τώρα σ' ὅλον τὸν κόσμον χρησιμοποιοῦνται τὰ γαλλικά χαρτιά. Ἐπὶ πλέον οἱ Γάλλοι ἀντικατέστησαν τὸ δόρατο ὅμπρε μὲ τὸ πολὺ εὐκολώτερο κι' ὅχι λιγώτερο ἐλκυστικὸ πικέτο.

Σὲ παλιότερους χρόνους οἱ τράπουλες δὲν εἶχαν τὴν εὐτελεῖ τιμὴ ποῦχουν σήμερα ἦταν ζωγραφισμένες μὲ τὸ χέρι καὶ πολλὲς φορές γιὰ νὰ τὴς ἀποκτήσει κανεὶς χρειάζονταν νὰ ξοδέψει ὀλόκληρη περιουσία.

Μιὰ τράπουλα ζωγραφισμένη ἀπ' τὴν κόμησσα Ἀδρηλία Βισκόντι Γκουσάλα ἀπ' τὸ Μιλᾶνο πολὺλήθηκε χίλια πεντακόσια σκόνδα χρυσά, δηλαδὴ πάντου ἀπὸ ἑκατὸ χιλιάδες σημερινὲς δραχμές.

Υπάρχει κι' ἕνα εἶδος τραπουλόχαρτων ποὺ τὸ ἀνακάλυψαν οἱ Ἰταλοὶ καὶ ποὺ λέγεται κουκος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δυὸ ἴδιες σειρὲς τῶν δεκαεπτά χαρτιῶν ποὺ εἶναι κατὰ σειρά: ὁ τρελλός, ἡ μάσκα, ὁ κουβάς, οἱ ἀριθμοὶ ἀπ' τὸ 0 ὡς τὸ 10, τὸ χάνι, ἡ γάτα, τὸ ἀφηνιασμένο ἄλογο, ὁ δράκος καὶ ὁ κουκος.

Ὅταν οἱ Ἰσπανοὶ παρέλαβαν τὴν ἰταλικὴ τράπουλα, ἀλλάξαν λίγο τὴς εἰκόνες. Ἐτσι οἱ ρηγάδες εἶναι ὀρθοὶ στὴν ἰσπανικὴ τράπουλα, ὅπως καὶ στὴ γαλ-

λική, ενώ στην Ιταλική κάθονται. Τα μπαστούνια αντικαταστάθηκαν από κλαριά, τα σπαθιά είναι ΐσια και δίκωπα.

Τα πρόσωπα που αποτελούν τις φιγούρες έχουν το καθένα τ' όνομά του. Οι ρηγάδες λέγονται: Κάρολος, Καίσαρ, Αλέξανδρος και Δαυΐδ· οι ντάμες Ίουδήθ, Ραχήλ, Αργίνη και Παλλάς· οι φάντηδες Λαίρ, Έκτωρ, Λανσελώ και Όγιέρος.

Τὸν καιρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως οἱ φιγούρες τῆς τράπουλας ἀντικατεστάθησαν ἀπὸ ἄλλες, γιατί οἱ ἐπαναστάται δὲν ἤθελαν στὰ χαρτιά τίποτα ποὺ νὰ θυμίζει τῇ βασιλείᾳ. Ἔτσι οἱ ρηγάδες ἔγιναν φιλόσοφοι, οἱ φάντηδες ρωμαῖοι ἥρωες ἢ καὶ ἀδράκωτοι, οἱ ντάμες ἀρετὲς κι' ἐλευθερίες.

Ἡ συνήθεια ὅμως αὐτὴ δὲ βάσταζε πολὺ, γιατί ὁ Ναπολέον ξανάφερε τὰ παλὰ τραπουλόχαρτα.

Οἱ γερμανικὲς τράπουλες, ποὺ τώρα ἀφομοιώθηκαν τελείως μὲ τῆς γαλλικὲς, κράτησαν γιὰ πολὺν καιρὸ τὴν πρωτοτυπία τους. Ἄλλοτε τὰ χρώματα ἦταν, καθὼς εἴπαμε, οἱ καρδιές, τὰ κουδούνια, οἱ κισσοὶ κι' οἱ θαλασιδιές. Ἀλλὰ πρωτύτερα ἀκόμη οἱ εἰκόνες τῶν χαρτιῶν ἐνεπνέοντο ἀπὸ τὸ κυνήγι. Τὰ δυὸ χρώματα παρίσταναν ζῶα ποὺ χρησιμοποιῶνται στὴν καταδίωξη τοῦ κυνηγιοῦ: ἦταν τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ γεράκια. Τ' ἄλλα δυὸ ἦταν ζῶα ποὺ κυνηγοῦνται: ἐλάφια καὶ πάπιες.

Στὰ λιμὰ χαρτιά ἡ εἰκόνα τοῦ ζώου ποὺ ἀποτελεῖ τὸν τύπο τῆς σειρᾶς ἐπαναλαμβάνεται τόσες φορὲς ὅσες εἶναι οἱ μονάδες τοῦ χαρτιοῦ.

Τὰ ἐλβετικὰ τραπουλόχαρτα κατὰγονται προφανῶς ἀπὸ τὰ τελευταῖα γερμανικὰ· οἱ καρδιές ἀντικατεστάθησαν ἀπὸ στέμματα καὶ τὰ φύλλα ἀπὸ ἄνθη.

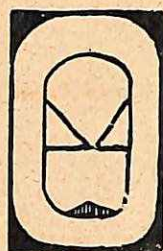
Στὸν καιρὸ μας σ' ὅλες τῆς χώρες ἐξαφανίστηκαν τὰ τοπικὰ τραπουλόχαρτα καὶ ἀντικατεστάθησαν ἀπὸ τὰ γαλλικὰ ποὺ ἔχουν τὸ προσὸν νὰ εἶναι πὺρ εὐδιάκριτα καὶ πὺρ ὠραία ἀπ' τὰ πρῶτα.

Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἱστορία τῶν τραπουλόχαρτων ποὺ ἀποτελοῦσαν μιὰ ἀπὸ τῆς ὠρικότερες διασκεδάσεις τῶν οἰκογενειακῶν συναναστροφῶν, κατὰ τῆς μικρῆς καὶ μονότονης χειμερινῆς νύχτες ἰδίως, ὅποτε εἶναι κανεὶς ὑποχρεωμένος νὰ μένη κλεισμένος στὸ σπίτι του.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω βλέπουμε πόση σημασία ἀπέδιδαν οἱ διάφοροι λαοὶ στὴν εἰκονογράφηση τῆς τράπουλας καὶ στὶς διάφορες ὀνομασίες τῶν εἰκονιζομένων.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΡΑΜΠΟΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Ἀγ. Προδρόμου μοῦ εἶχε στείλει ἕνα σύντομο γραμματάκι ποὺ ἔλεγε:

«Σὲ περιμένω γιὰ τὴν γιορτὴ τοῦ Ἀγ. Γιαννοῦ καὶ τὴν περάσουμε μαζί. Θὰ βοῆς τ' ἀγαπημένα σου λημέρια τοῦ καλοκαιριοῦ, ντυμένα τῇ χειμωνιάτικῃ λευκῇ φορεσίᾳ τῶν. Φέτος θὰ ἔχουμε καὶ κάποια ἐκπλήξη στὸ μοναστήρι. Θὰ χειροτονήσουμε δόκιμο τὸν περίφημο ληστὴ Ραμπότα ποὺ βρίσκεται ἀπὸ δυὸ μῆνες τώρα στὸ μοναστήρι» ζεῖ μὲ νηστείες καὶ προσευχὲς καὶ τὸν δοκιμάζουμε μὲ τὰ πὺρ βαριά κι' ἐξαιρετικὰ ἔργα».

Τί ἄλλο θὰ μπορούσα νὰ εὐχηθῶ καλύτερο; Τὸ μοναστήρι τοῦ Προδρόμου, δυὸ ὧρες μακριὰ ἀπ' τῆς Σέρες, μέσα στὶς ἄγριες δασόφυτες πλαγιὲς βουνῶν, ἦταν ἡ τακτικὴ μου διαμονὴ τὰ καλοκαίρια, στὶς τρομερὲς ζέστες τοῦ Ἰουλίου. Εἶναι ἀπερίγραπτη ἡ φυσικὴ καλλονὴ τοῦ τόπου ὅπου εἶναι χτισμένο. Τὸ ἄγριο πλατάνι συντροφιά μὲ τὴ βαλανιδιά ἔχουν κατακτήσει τὸ μέρος, καὶ μέσα στὶς παρθένες λόγχες καὶ στοὺς σκιερὸς δρόμους ποὺ σηματοῖζουν τρέφεται ἕνας κύσμος φτερωτός, ποικίλος καὶ χαριτωμένος, ποὺ γεμίζει δόλοκληρο τὸ δάσος μὲ τὴ μουσικὴ του. Τὰ νερὰ τὰ γάργαρα τρέχουν ἀπ' ὅλες τῆς μεριές, φιδωπεπατοῦν ἀνάμεσα ἀπ' τῆς ἀναδενδράδες καὶ τοὺς πράσινους κρυψῶνες καὶ θαντίζουν μὲ τὴ δροσιὰ τους ἀπειρία μικροσκοπικῶν μυοσωτίδων ποὺ φλογουράρουν μὲ τὸ λιλιπούτειο ἀνάστημά τους στὶς ὁμορφες ὄχθες.

Ἦταν ἡ χαρὰ μου κι' ἡ ἀπόλαυσή μου νὰ ξαπλώνουμαι στὴν πυκνὴ χλόη, δίπλα στὸ ρυάκι, καὶ κεῖ νὰ παίρνω, νὰ ρουφῶ τὴ δροσιὰ τοῦ δάσους, νὰ γεμίζω τὰ στήθια μου μὲ τὸ ἄρωμα τῶν σχοίνων καὶ τοῦ θυμαριοῦ, καὶ ν' ἀφίνω τὸ σῶμα μου σ' ἕναν ὕπνο γαλήνιο καὶ εὐαφρό.

Ὅταν ξυπνοῦσα, τραβοῦσα γιὰ τὸ μοναστήρι, ὅπου ἄλλη εὐχαρίστηση μὲ

περίμενε. Ἡ συντροφιά τοῦ ἡγουμένου. Δὲν ἦταν ἀπ' τοὺς συνειθισμένους καλογέρονες ὁ πάτερ Ἀμβρόσιος· κείνους ποὺ τὸ ἀπαντῶν τῆς ἀξίας τοὺς εἶναι νὰ σοῦ παρηγοήσουν πὺρ ψήνεται ἡ πέτρα ἀπάνω στὸ πλατανόφυλλο καὶ μὲ πόσα εἶδη μπαχαρικῶν πρέπει νὰ μαγειρευθεῖ ὁ ἄγιος φασανός. Τῆς γνώσεως αὐτὲς τῆς κατεῖχε, καὶ μὲ ἀνώτερη μάλιστα ἐπιστημονικότητα. Χωρὶς αὐτὲς ἄλλως τε δὲν θὰ ἦτανε καλόγερος. Ἀλλὰ μὲ τὸ ὠφέλιμον συνεδύαζε καὶ τὸ τερπνόν. Ἡ καὶ τὸ ἐναντίον. Ἐπάνω στὸ θαυμάσιο γεῦμα, ποὺ ἦτον ἔργον τέχνης, ἡ ὁμιλία του καὶ ἡ ἀνεξάντλητη ἀνεκδοτολογία του ἦταν ἔργο πνεύματος ἐξόχου καὶ λαμπροῦ. Γνώσεις παρμένες ἀπὸ μελέτη καὶ ἀπὸ πείρα, κρίσεις καὶ σκέψεις γιὰ ὅλα τὰ πράγματα καὶ τὰ πρόσωπα, ἐπιστήμη, τέχνη, ἱστορία, ὅλα μεστωμένα καὶ βαθειὰ καὶ στοχαστικὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα του μὲ μιὰ ἀβίαστη εὐχέρεια, ὁμοια μὲ τὴ δόξη τοῦ κροιστάλλινου νεροῦ τῆς βρύσης τῆς αὐλῆς. Καὶ στίχοι ὠραῖοι νὰ ποικίλουν τὸ εἶδος, στίχοι τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Σοφοκλῆ ἀλλὰ καὶ τοῦ Γρυπάρη στίχοι κρουνηστοί, καὶ τοῦ Πορφύρα, ὅπως καί, μὲ ἀφθαστὴ γαλλικὴ προφορά, στίχοι τοῦ Μωρεὰς καὶ τοῦ Φῶρ καὶ τοῦ Βεράιρον.

Τί ψυχικὴ γιορτὴ ἀποτελοῦσαν γιὰ μένα τὰ γεύματα ἐκεῖνα! Καὶ ποῖα ὠραία συνέχεια κατόπιν, ὅταν, πέροντας τὴν ἄδεια, πῆγαινα νὰ ξαπλωθῶ στὶς παχιεὲς πολυθρόνες τῆς βιβλιοθήκης τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ νὰ πάρω γιὰ σύντροφό μου τὸ διαλεχτότερο ἀπὸ τὰ διαλεχτὰ βιβλία τῆς, τὴν καλύτερη μάνα καὶ τὴν δαφιλέστερη τροφὴ γιὰ τὸ νέοκοπο τότε καὶ ἀπροσοικεῖωτο ἀκόμη στὴ φιλολογία πνεῦμα μου!

Τὴν φορὰ αὐτὴ τὸ μοναστήρι μὲ ὑποδέχθηκε μὲ τὴ σιωπὴ καὶ τὴ μουγκιὰ τῆς χειμωνιάτικης περιόδου, ποὺ εἶχε τὴν ἰδιαίτερη χάρη τῆς. Χιόνι ἔπεφτε σὲ χοντρὲς νιφάδες ὅταν μπῆκα

στὴν αὐλή, καὶ χιόνια ὀλόγυρα σὲ ἀπέραντη ἔκταση ἐσέπαζαν τὰ γνώριμά μου μέρη, κάνοντάς τα ἄγνωστα καὶ ξένα. Μὰ ἡ ὁμορφιὰ τοῦ χιονιοῦ στὰ δέντρα ἦταν ἀπὸ τὰ ἀπολαυστικώτερα θεάματα. Καὶ καθὼς περνοῦσαμε τῆς γιορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἔλεγε κανεὶς πὺρ στολίστηκαν τὰ ἀπειρα ἐκεῖνα δέντρα ἐπίτηδες γιὰ νὰ δώσουν ἐπίσημο κύρος καὶ θεῖα σφραγίδα στὸ ἀνθρώπινο ἔθιμο.

Ὁ πάτερ Ἀμβρόσιος μὲ τὰ κατὰλενα μαλλιά καὶ γένεια, ζωντανὴ σύγχυση μέσα στὴ νεκρὴ λευκὴ ἐπικράτηση, κατέβηκε στὴ σκάλα νὰ μὲ πάρει. Καὶ ἀνεβήκαμε τὰ ἀναρίθμητα σκαλοπάτια γιὰ νὰ μποῦμε στὴ μεγάλη αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς μὲ τοὺς ἀπέραντους ἐπιμύχεις καναπέδες καὶ τὰ δυὸ τὰ τέκνια. Ἡ γλυκερὰ ζέστη μαζί μὲ τὸ ἄρωμα ποὺ ἀναδίνονε τὰ καιόμενα ξύλα μᾶς συνάρπασαν σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ ἔξασα γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ἔξω κόσμον κι' ἔμεινα ἐξένος σὲ κάθε ἀνάμνηση. Ἔπρεπε νὰ περάσει μιὰ ὥρα σιωπῆς καὶ προσήλωσης, γιὰ νὰ γυρίσω στὴ ζωὴ τῆς πραγματικότητας, καὶ νὰ θυμηθῶ τότε τὸ γράμμα τοῦ ἡγουμένου, τὸ ξεκίνημά μου καὶ τὴν... ἐκπλήξη.

Πάτερ Ἀμβρόσιε, τί εἶναι αὐτά; Ἀπὸ πότε συντόμεψε τόσο πολὺ ἡ ἀπόσταση μεταξὺ καλογέρον καὶ ληστών;

Τὸ ἔξευρα πὺρ θὰ παραξενευθῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶσαι τέκνον τοῦ Κυρίου. Ἀλλῶς θὰ ἐνθυμοῦσαν ὅτι ὁ Χριστὸς μας τὴν προτίμησιν του ἔδειξε πρὸς τὸν Τελώνην ποὺ ταπεινὰ προσήχετο καὶ ὄχι πρὸς τὸν Φαρισαῖον. Ἔτσι καὶ ὁ Ραμπότας προσήλθε μόνος του πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα, μιὰ νύχτα ἄγρια, καὶ χτύπησε τῆς πόρτες μας ζητώντας ἄσυλο γιὰ τὴν ψυχὴ του. Τοῦ ἐχορηγήσαμε τὸ ἄσυλο, καὶ δὲν εἴμεθα μετανοημένοι.

Χμ... Ὁ θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴ μεῖνετε μετανοημένοι ὡς τὸ τέλος. Ἀλλὰ ὁ Ραμπότας; Ὁ ἔλασμένος κακοῦργος, ποὺ τὸ αἷμα τὸ ἔπινε γιὰ νερό, ποὺ τὸ ἔγκλημα τὸ διέπραττε ἀπὸ σαδισμό κι' ἀπὸ ὑπέροστη ἐνδιάθετη παρόρμηση, ὁ Ραμπότας μὲ τὸ θρόλο τοῦ δόξα τοῦ βασιλεῖς τῶν βουνῶν, καὶ τὴ δόξα τοῦ βασιλεῖς τῶν ἀφῆσει τοῦ Τουρκοφάγου ἡγεμόνα, ν' ἀφήσει τόσο εὐκολα θρόνους καὶ δόξες καὶ τιμὲς, καὶ νὰ θελήσει νὰ φορέσει τὸ ταμὲς, καὶ νὰ περὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, μὲ ἐργασία εἰς τὸ ἔξῃς τὴν προσευχὴ

καὶ τὴ νηστεία, τὴν ἀκινήσια καὶ τὴ νεροποσία! Σὰν παρὰξενον, πάτερ Ἀμβρόσιε, σὰν παρὰξενον...

— Ὁχι, ἀγαπητέ μου, ὄχι. Μὴ σὲ τρομάζει αὐτὴ ἡ ἀντίθεσις. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐγὼ θεωρῶ ὡς βοηθητικὸ τῆς πίστεώς μου στὴν εἰλικρίνεια τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ραμπότα. Ἡ μετάνοια εἰς ἀφρημένην ἔννοιαν βέβαια εἶναι μιὰ ἐξύψωση. Ὡς συγκεκριμένη ὅμως κατὰστασις εἶναι μιὰ πτώσις. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐκκλησία τὴν συμβολίζει μὲ μιὰν ἀέναον γονυκλισίαν. Ἐ λοιπὸν μιὰ πτώσις ἔχει μεγαλυτέραν τὴν ἀξίαν τῆς, ὅσο μεγαλυτέρον εἶναι τὸ ὕψος ἀπὸ τὸ ὁποῖον συνετελέσθη. Ἔτσι κρῖνω τὴν ἀπόφαση τοῦ Ραμπότα, καὶ δὲν πιστεύω νὰ διαψευθῶ. Ἐναν μῆνα τώρα κατὰ σειρά, μὲ τὰ κρύα καὶ τοὺς πάγους μᾶς γεμίζει τῆς ἀποθήκης ἀπὸ ξύλα, μᾶς κουβαλαίει πέτρες γιὰ τὸ παρὰξενον ποὺ κτίζουμε, μᾶς πηγαίνει ὁ σιτάρι στὸ μῦλο, καὶ ὅταν τελειώσῃ, ἀπομονώνεται ὡς δόλοκληρος, καὶ σὰν μπαίνουμε γιὰ τὸν ἐσπερινὸν τὸν βοσκουμε ἐκεῖ γονατιστόν, μὲ τὸ μέτωπο στηριγμένο στὸ μάρμαρον. Δὲν εἶναι αὐτὴ εἰλικρινὴς μετάνοια;

— Ἰσως κάποιο ἀπομεινάρει ἁγίου πνεύματος, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀφθόνως ἐγέμισε τὰς κεφαλὰς τῶν Ἀποστόλων, νὰ ἐπεφοίτησε καὶ στὸ κεφάλι τοῦ Ραμπότα, καὶ τοῦ ὑπέδειξε τὴν εὐθείαν ὁδόν. Ἄς δοῦμε.

Ἡ λειτουργία τελειώνει. Ἀραδιασμένοι σὲ οὐρὰ οἱ καλόγεροι ἔκαναν τὴν τυπικὴ ἐξομολόγησι μὲ προστά στὸν ἡγούμενον γιὰ νὰ μεταλάβουν τῶν ἁγίων τῶν κατόπι μὲ προστά στὴν Ἁγία Ἀχράντων κατόπι μὲ προστά στὴν Ἁγία Πύλη. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς, ἕνας μικρὸς ἀνθρώπος ἐφαίετο πὺρ πρὸς τὸν ἡγούμενον καὶ τὸν ἡγούμενον γιὰ τὴν περὶ τὴν ἐξομολόγησι.

Ἦταν ὁ Ραμπότας. Ἦταν ὁ Ραμπότας. Δὲν εἶχε φορέσει ἄκόμα τὸ ὄσσο. Ἦταν μὲ τὰ συνηθεισά του δοῦχα τοῦ χωριοῦ, ἀμπαδένια μπενεβρόνια καὶ μεϊντοῦ. Στὸ κεφάλι του ἕνα κινυλάφι λυγδιασμένο. Παραδόξως κρατοῦσε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸν ὅμο του κι' ἔναν τοῦ ἡγουμένου. Ποῖα αἰ ἁμαρτία σου τὴν ἐβδομάδα αὐτὴν; Πιστεύω πὺρ ἀπόλυτη θὰ εἶναι ἡ καρδιά σου, καὶ τὰ χέρια σου καθαρά ἀπὸ κακὴ πράξι, ὅπως μὲ τῆς βδομά-

δες τώρα παρουσιάζεσαι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

— Νά, ἅγιε ἡγούμενε. Δὲν ἔχω κάμει τίποτα ποὺ νὰ μοῦ ταραῖζει τὴ συνείδηση, κι' ἡ σκέψη μου, ὅπως μ' ὠδήγησες, στρέφεται στὸ καλὸ πάντα, καὶ στοῦ Χριστοῦ τὸ πρόσωπο.

— Εὐγε, Ραμπότα. Ἀλλ' αὐτὴ τὴν φορὰ μὴν παραλείψεις νὰ μοῦ πῆς καὶ τὸ ἐλάχιστο, καὶ τὸ παραμικρὸν ἀκόμα ποὺ συνέβη νὰ στρέψει τὸ μυαλό σου πρὸς τὴ μορφή τοῦ Σατανᾶ, καὶ πρὸς τὸν πειρασμό. Εἶναι ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ λάβεις τὸ χάρισμα καὶ θὰ εἰσέλθῃς ἐπισήμως εἰς τὸν χορὸν τῶν πιστῶν.

— Τίποτε, ἅγιε ἡγούμενε, τίποτα. Εἶμαι καθαρὸς ἀπὸ κάθε κακὸ συλλογισμό. Μόνον σήμερον τὸ πρῶτ' ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπὸ τὸν μῦλο, κατὰ τὸν συνέβη, παραμικρὸν πρᾶμα, καὶ δὲν ἔξω ἀν' ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸ πῶ κανεὶς.

— Μὰ εἴπαμε, Ραμπότα, ὅλα, καὶ τὰ παραμικρότερα. Λέγε λοιπόν.

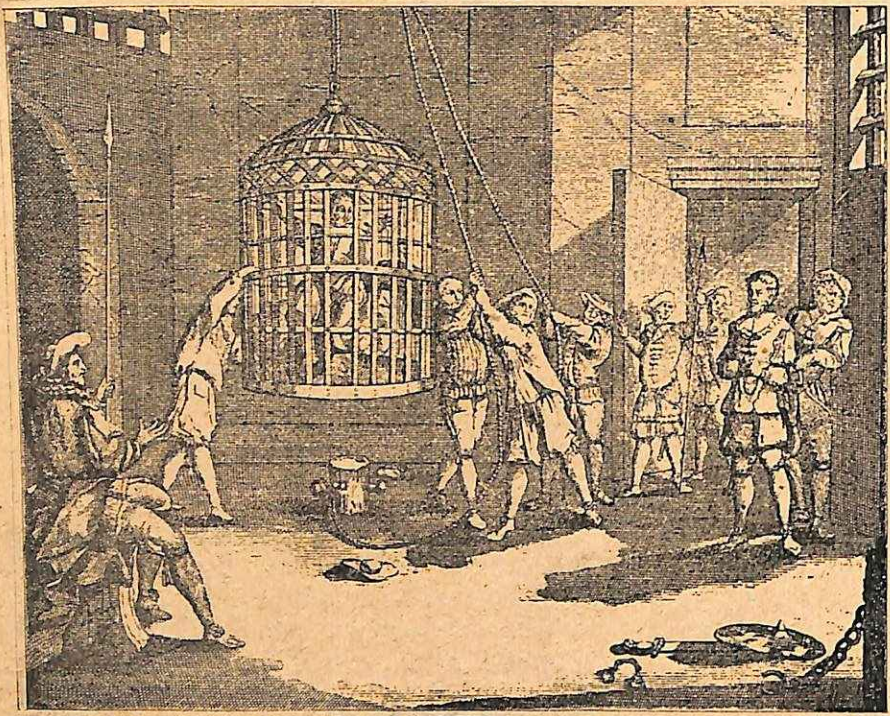
— Νά, πὺρ πῆγαινα μὲ τὸ σιτάρι στὸ μῦλο, μὲ βοῆκε στὸ δρόμο ὁ ἀγᾶς ὁ Σινάνης, καὶ μὲ ρώτησε τί ἔχω μέσα στὰ σακκιά. Τοῦ εἶπα σιτάρι. Ὁχι, μοῦ λέει, ἔχεις φλουρί. «Μὰ σιτάρι, ἀγᾶ μου, εἶναι τοῦ μοναστηριοῦ, τὸ πάω στὸ μῦλο γι' ἄλεσμα». «Σοῦς, γκισοῦ, μοῦ κάνει, καὶ μὲ βορᾶει ἕνα μπάτσο». Ἐγὼ, καθὼς μοῦ εἶπε, ἅγιε ἡγούμενε, πὺρ ἔκαμε ὁ Χριστὸς μας, τοῦ γύρισα καὶ τ' ἄλλο μᾶγουλο. Μὲ χτύπησε κι' ἀπὸ κεῖ, μὲ ξαναχτύπησε ἀπὸ τῆς ἄλλης μεριᾶς, καὶ ἄρχισε τῆς χαστουκῆς καὶ τὸν γερό ξύλο. Νά, γκισοῦ, νὰ ἰδεῖς ἐσὺ πὺρ κρύβεις τὸ χρυσάφι τοῦ μοναστηριοῦ καὶ πὺρ κοροϊδεύεις κίολας...

— Μὰ τί διαβολοκέφαλο εἶχε αὐτὸς ὁ ἀγᾶς, Ραμπότα μου;

— Ἄ, ἅγιε ἡγούμενε. Καταλάβαινα ὅλη τὴ δικαία περιέργειά σας, καὶ σὰς τὸ ἔφερα νὰ τὸ ἰδῆτε.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ὁ Ραμπότας, ἀνέσχυε ἀπὸ τὸν τουρβά ἕνα κεφάλι αἰμοσταζόν, καὶ τὸ παρουσίασε μὲ ἄκρα φυσικότητα στὰ ἐκπληκτα, στὰ τρομαγμένα μάτια τοῦ πάτερ Ἀμβροσίου, ποὺ κάνοντας πίσω σιγὰ μὲ χαρακτηριστικὸν τρόπο πρὸς τὴν πόρτα, κατῶρθωσε νὰ τὴν περάσει καὶ νὰ γίνῃ ἀφαντὸς μέσα στὸν λαβύρινθο τοῦ μοναστηριοῦ.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΕΡΡΑΙΟΣ

Το μαρτύριο του κλωδοῦ

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ἡ μαρτύρια τῶν γυναικῶν εἶναι ἰδιαιτέρως βαρεῖα ὅταν ὄχι μόνο τὸ θῦμα, ἀλλὰ καὶ ὁ δῆμιος εἶναι γυναῖκα. Ἡ γυναῖκα ξέρεי πῶς νὰ ταπεινώσει τὴν ἄλλη καὶ νὰ τὴν πληγώσει στὴν φιλοτιμία της πολὺ καλύτερα ἀπὸ ἓνα ἄντρα. Καὶ ἡ ἐφευρετικότης αὐτὴ ἐκδηλώνεται ἰδίως στὰ μοναστήρια, ὅπου ἡ φαντασία τῶν καλογρηῶν ἐχρησιμοποίησε τὰ πιδ τελειοποιημένα μέσα γιὰ νὰ βασανίσαι ὅσες παραστράτησαν.

Ὁ νομοθέτης τοῦ ΙΖ' αἰῶνα ἤξερε τὴ δουλειά του ὅταν ἀνέθετε στὶς ἡγουμένες τῶν μοναστηριῶν τὴν τιμωρία τῶν μοιχαλίδων.

Ἡ ἡγουμένη, σιγὰ καὶ μεθοδικά, σὰν νὰ ἀντιπροσώπευε τὴ θεῖα δικαιοσύνη, χάλαγε πρῶτα τὰ μαλλιά της τιμωρουμένης, τ' ἄφινε νὰ πέσουν πάνου στοὺς ὤμους της, ἔκοβε τίς μετάξινες μπούκλες της, καὶ σὲ λίγο τὸ κεφάλι της ἐνόχου ἐμοιάζε μετὸ κεφάλι νεοφύτου, ἀφοσιωμένης στὸν Κύριο. Ἐπειτα τὴν διέταξε νὰ γδυθεῖ τὰ κοσμήματα, οἱ νταντέλλες, τὰ μεταξωτὰ καὶ τὰ δε-

λούδινα ὑφάσματα, ποὺ τὴν κάνανε τόσο κοκέττα καὶ τόσο ματαιόδοξη, πέφτανε χάμου ἓνα ἓνα. Ὑστερα ἡ δυστυχισμένη γονυπετοῦσε καὶ ἡ ἡγουμένη, ψυχρὴ καὶ ὑπερήφανη, ἀσυγκίνητη ἀπ' τὶς παρακλήσεις, τὴν ἔδερνα ρυθμικά μ' ἓνα λουρί. Κι' ὅταν εἶχε τρέξει ἄρκετὸ αἷμα ἀπ' τὶς πληγὲς τοῦ θύματος, ποῦχανε τὶς δυνάμεις της καὶ ἔπεφτε χάμου ἀνίσθητη, ὁ δῆμιος τὴς φοροῦσε ἓνα μάλλινο σκοῦφο στὸ κεφάλι, τὴν ἐντυγε μετὸ χειρότερο φόρεμα τοῦ μοναστηριοῦ, καὶ τὴν ἔζωνε μ' ἓνα σκοινί. Τότε τὴν ὁδηγοῦσαν σ' ἓνα κελλὶ καὶ τὴς ὠρίζαν στὸ τραπέζι τὴν τελευταία θέση. Ἐκεῖ ἡ κατὰδικη ὤφειλε νὰ φάει χάμου τὸν «ἄρτον τῆς πικρίας» καὶ νὰ πιτὴ τὸ «ὕδωρ τῆς θλίψεως». Ἐκανε ὅ,τι καὶ οἱ ἄλλες καλόγρηες, ἔσπεκε ὅμως πάντα μακρυὰ, σὰν ἀφωρισμένη, περιφρονημένη ἀπ' ὅλες. Κάθε Παρασκευὴ ἡ ἡγουμένη ἐπαυλάρωνε τὴ χειροτονία καὶ αὐτὸ ἐπὶ δυὸ ὁλόκληρα χρόνια, χωρὶς ὁ σύζυγος, καὶ ἂν ἀκόμη ἤθελε νὰ τὴ συχωρέσει, νὰ τὴν πάρει πίσω.

Ὅμως τὰ μαρτύρια δὲν ἐπεβάλλοντο μόνο σ' ὅσες ἀμάρτησαν, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς πρὸς διπλὴ ταπείνωση τοῦ σώ-

ματος. Γι' αὐτὸ σὲ πολλὰ μοναστικά τάγματα ὁ κανονισμὸς τὰ ἐπιβάλλει. Ἀλλὰ ὅλα τὰ μοναστικά τάγματα ξεπερνῶνται κατὰ πολὺ ἀπ' τὸ τάγμα τῶν Καρμηλιτῶν.

Γιὰ νὰ εἶναι λιτὲς οἱ καλόγρηες τοῦ τάγματος αὐτοῦ ἔτρωγαν φύλλα καὶ καρποὺς θαλασινῆς. Γιὰ νὰ ἀποφύγουν κάθε στολισμὸ τοῦ σώματος μπάλωναν τὶς κάλτσες τους μετὰ χαρτί.

Οἱ θεσμοὶ τοῦ τάγματος τὶς ὑποχρέωναν νὰ τηροῦν ἀπόλυτη σιωπὴ. Ἀν παρέβαιναν τὸν κανονισμὸ αὐτὸ ἦσαν ὑποχρεωμένες γιὰ τιμωρία τους νὰτσιμποῦν τὴ γλῶσσα τους μετὰ καρφίτσες καὶ νὰ χτυπᾶνε τὸ σῶμα τους μετὰ κάποιο καυστικὸ χόρτο ποὺ τοὺς προκαλοῦσε φοβεροὺς πόνους.

Ἀλλὰ τὰ μαρτύρια τῶν Καρμηλιτῶν δὲν περιορίζονται ὡς ἐδῶ. Ἐνας συγγραφεὺς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος γράφει:

... «Βλέπει κανεὶς καλόγρηες νὰ τρῶνε στὸ πιὰτο αἷμα ποὺ βγάλανε ἀπὸ ἄρρωστους... Ἀλλες τρῶνε κλούβια αὐγὰ καί, γιὰ νὰ ταπεινώσουν περισσότερο τὸν ἑαυτὸ τους, βουτᾶνε μέσα κομμάτια ψωμί... Ἀλλες περιμένουν νὰ σκουλιάσει τὸ ψωμί γιὰ νὰ τὸ φᾶνε... Ἀλλες τρῶνε ψόφια ποντίκια...».

Ἡ ἁγία Θηρεσία, στὴν ὁποία ὀφείλεται ἡ ἔδρωση τοῦ τάγματος, δὲν πήγαινε πίσω. Γιὰ νὰ δώσει στὶς καλόγρηες, μαθήματα ταπεινοφροσύνης, ἔμπαινε στὴν τραπεζαρία, τὴν ὥρα τοῦ δείπνου, καὶ φορτωμένη μ' ἓνα σαμάρι καὶ ἓνα κοφίνι πέτρες συννότανε χάμου, μετὰ τὰ χέρια καὶ τὰ γόνατα.

Τὸ παράδειγμα της δὲν ἄργησε νὰ εὑρεῖ μιμητές.

Κάποτε μιὰ ἡγουμένη θέλοντας νὰ ταπεινώσει μιὰ καλόγρηα τῆς εἶπε πῶς δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ μένει μαζὺ μετὰ τὶς ἄλλες καὶ νὰ πᾶει στὸν κήπο, ὅπου ἦταν τὸ μούλαρι τοῦ μοναστηριοῦ. Τὴ διέταξε ἐπὶ πλέον νὰ δεθεῖ αὐτὴ στὴ θέση τοῦ μούλαρι καὶ νὰ φάει μαζὺ του. Ἡ καλόγρηα ὑπήκουσε καὶ ἔμεινε στὴ θέση αὐτὴ ὡς ποὺ ἡ ἡγουμένη ἔστειλε μιὰ ἄλλη νὰ τὴ λύσει.

Ἡ Μαγδαληνὴ τοῦ Ἰησοῦ, ἡγουμένη τοῦ Πόντ-ἄ-Μουσόν, ἔτρωγε στὰ ἴδια πιὰτα μετὰ τὶς γάτες, ἄλλοτε πάλι ἔτρωγε στὰ πτυελοδοχεῖα στὸ στόμα της ἔδραζε σκουλήκια ζωντανά.

Μιὰ καλόγρηα ἐζήτησε κάποτε ἀπὸ τὴν ἡγουμένη νὰ τὴς ἐπιτρέψει νὰ μὴ φάει κάποιο φαί. Ἡ ἡγουμένη ὅμως ἀρνήθηκε καὶ τὴν διέταξε νὰ φάει ὅ,τι τὴς δίνανε στὸ ἐστιατόριο. Ἐκείνη ὑπῆκουσε κατὰ γράμμα καί, ἀφοῦ ἔφαγε ὅ,τι εἶχε μετὰ στὸ πιὰτο της, ἔσπεκε τὸ πιὰτο, τὸ κοπάνισε ὡς ποὺ νὰ γίνει μι-

κρὰ κομμάτια καὶ τὸ ἔφαγε καὶ αὐτό.

Στὸ τάγμα τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἐπισκέψεως τιμωροῦσαν τὶς φλύαρες κλείνοντάς τὸ στόμα τους μ' ἓνα λουκέτο, ποὺ βάλανε τὸ κλειδί του ἡ ἡγουμένη, καὶ βάνοντας στὸ μέτωπό του μιὰ ἐπιγραφή γιὰ νὰ τὶς ταπεινώσουν.

Μιὰ μέρα ἡ ἁγία Θηρεσία συνήνητησε σ' ἓνα μοναστήρι τὴν ἀδελφὴ Οὐρσούλα. Τῆς ἐπίασε τὸ σφυγμὸ, ἔκανε τᾶχα πῶς τὴν ἐλυπάτο, ἀκριβῶς σὰν νὰ ἦταν ἄρρωστη... Ἡ ὑπάκοη καλόγρηα, μετὰ τὴν ἰδέα πῶς εἶχε πυρετὸ, ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Ἡ ἁγία Θηρεσία ἔστειλε ἄλλες καλόγρηες νὰ τὴν ἰδοῦν ὅλες τὴ ρωτοῦσαν πῶς ἦταν. Ἡ αὐθῶα Οὐρσούλα ἀπαντοῦσε πῶς ἦταν πολὺ ἄρρωστη. Κι' ἄμα τὴ ρωτοῦσαν ποῦ πονάει: «δὲν ξέρω, ἀδελφές μου, ἀλλὰ ἡ μητέρα μας μοῦ εἶπε πῶς ἡμουν ἄρρωστη».

Ἡ Θηρεσία δὲν ἔμεινε ἄρκετὰ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν πρώτη αὐτὴ δοκιμασία, καὶ ἀπεφάσισε νὰ κάμει μιὰ δευτέρη δοκιμὴ. Ἐπεσκέφθη λοιπὸν πάλι τὴν ἀσθενή τῆς ξανάπιασε τὸ σφυγμὸ καὶ διέταξε νὰ ζητήσουν τὸ γιατρὸ νὰ τὴ φλεβοτομήσει. Ὁ γιατρὸς ἔφτασε, τὴν ἐφλεβοτόμησε, χωρὶς αὐτὴ νὰ πεῖ τίποτα ἄλλο παρὰ πῶς ἦταν βαρεῖα ἄρρωστη, ἀφοῦ ἔτσι τῆς εἶπε ἡ ἡγουμένη.

Στὸ τάγμα τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἐπισκέψεως, ὅταν μιὰ καινούργια καλόγρηα εἶχε τὴν κακὴ συνήθεια νὰ κοιμάται τὸ πρωῒ, τὴν ἔδωσαν νὰ κουβαλήσει τὸ κρεβάτι της στὸ ἐστιατόριο ὅταν ἔφθανε ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ἐκείνη ξαπλώνότανε στὸ κρεβάτι της, μπροστὰ στὰ μάτια τῶν ἄλλων καλογρηῶν ποὺ τὴν ἐτάιζαν ἔπειτα μετὰ τὸ κουτάλι. Τὸ τάγμα τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἐπισκέψεως δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ αὐστηρότερα, γι' αὐτὸ ἡ διαπόμπευσις ἀντικαθιστοῦσε τὰ βασανιστήρια.

Ἀλλὰ τὰ μαρτύρια δὲν περιορίζονταν μόνο μέσα στὸν περίβολο τῶν μοναστηριῶν, ἡ βασιλικὴ αὐλὴ δὲν πήγαινε πίσω. Ὅταν ἡ ὑπηρέτρια δὲν ἐχτένιζε καλὰ τὴν κυρία της, ἡ συνηθισμένη τιμωρία ἦταν τὸ ξύλο.

Οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ ὑπηρέτες ἐτιμωροῦντοσαν ὅπως στὸν καιρὸ μας οἱ κακοὶ μαθηταί. Σὲ πολλὰ μέγαρα ὑπῆρχε εἰδικὸς πάγκος, σὲ καταφανὴ θέση, ὅπου ξαπλώνανε τοὺς ὑπηρέτες ποὺ ἐπρόκειτο νὰ τιμωρηθοῦν καὶ τοὺς χτυποῦσαν, παρ' ὅλες τὶς φωνὲς καὶ τὶς παρακλήσεις τους, μετὰ μακρυὰ καὶ εὐλύγιστη βίτσα, ὀρισμένου μήκους. Συνήθως ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ ἐπιστατοῦσε στὸ βασανιστήριο αὐτό.

Ἐρωμένος ὑποβαλλόμενος εἰς τὸ μαρτύριο τοῦ πυρὸς

Μεταξὺ τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς ὑπῆρχε μιὰ, ἡ Κα ντὲ Βερβέν, ποὺ ἀγαποῦσε μετὰ ἰδιαιτέρη μανία τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς τιμωρίας, καὶ γιὰ τὴν ὁποία ὁ Ταλμάν ντὲ Ρεῶ γράφει στὶς Ἀληθῆσεις του τὰ ἑξῆς:

«... Ἡ Κα ντὲ Βερβέν λύσσαγε γιὰ νὰ δίνει ξύλο. Ἐδεῖρε τόσες φορὲς τὸν ἄντρα της ποὺ ὁ τέως βασιλεὺς (ὁ Λουδοβίκος ΙΓ') τὸν συνεβούλευσε νὰ τὴν κλείνει, καὶ ἡ βασίλισσα ἀναγκάστηκε νὰ βάλει κάποιον νὰ τῆς πεί νὰ μὴν ξαναπατήσῃ στὸ Λοῦδρο.

... Τὸ σπῆτι της ἦταν εἶδος φυλακῆς. Ὅταν ἓνα κορίτσι ἔμπαινε μέσα, δὲν μποροῦσε νὰ βγεῖ. Τὴν ἔδωκε νὰ ἐργάζεται βαρεῖα καὶ τὴν τιμωροῦσε αὐστηρῶς. Μιὰ ρότατα, τὴν ἔδωκε νὰ προηγουμένως εἶδωκε τέτοιο ξύλο μετὰ λούρα, ποὺ τὸ δυστυχισμένο κορίτσι πέθανε...».

Ἡ Κα ντὲ Βερβέν λίγο ἔλειψε νὰ γίνει ἀφορμὴ σοβαρῶν ταραχῶν. Μιὰ μέρα βλῆ ἡ συνοικία πῆρε τὰ ὅπλα ἐξ αἰτίας μιᾶς γυναίκας ποὺ εἶχε μαστιγωθεῖ ἀπ' αὐτήν. Μόλις ἐπρόφθασε ἡ Κα ντὲ Βερβέν νὰ σωθεῖ. Τὸ σπῆτι της

κατελήφθη ἐξ ἐφόδου. Σπάσανε τὰ τζάμια, καὶ ἔκαμαν ὅλα γῆς Μαδιάμ. Οἱ κλέφτες ἐννοεῖται δὲν ἔλειψαν, καὶ φαίνεται πῶς οἱ δουλειές τους πῆγαν καλὰ.

Τὰ φορικτὰ μαρτύρια τῶν προηγουμένων αἰῶνων δὲν παρατηροῦνται τώρα στὴν ἴδια κλίμακα δὲν ἐξαφανίστηκαν ὅμως. Σ' ἓνα μοναστήρι, εἰδικευμένο στὴν τιμωρία τῶν παιδιῶν, ὤφειλε γιὰ τὸ παραμικρὸ παράπτωμα ἡ ἐνοχὸς νὰ μείνει γονατιστὴ στὴν τραπεζαρία ὅταν οἱ ἄλλες τρῶγανε. Ἀν ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ἀνυπότακτη, τῆς βάνανε στὴ μέση μιὰ ζώνη μετὰ καρφιά, μετὰ τὶς μύτες γυρισμένες πρὸς τὰ μέσα.

Γιὰ τὰ βαρύτερα ἁμαρτήματα ἐκλείναν τὶς μικρὲς καταδίκους σ' ἓνα σκοτεινὸ κελλὶ καὶ ὅταν, κουρασμένες ἀπ' τὰ κλάματα καὶ τὶς φωνές, τὶς ἐπίανε ὁ ὕπνος, ὁ Σατανᾶς, οἱ δαίμονες, τὰ καζάνια τους, ὅλα ἐν γένει τὰ σύνεργα τῆς κολάσεως, παρήλαυναν μπροστὰ τους. Πολλὲς ἐπέθαναν ἀπ' τὸν τρόμο τους, καθὼς τοῦλάχιστον διηγεῖται ὁ κοινωνιολόγος ποὺ τὸ ἀναφέρει.

G Y P

ΕΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Ι
Γάκωβος, χορεύει με τη Δίδα Μπλαντίν ντε Ναντέρ. Είναι ψηλή, σβέλτα, με κανονικά χαρακτηριστικά, σεμνή στάση, κατεβασμένα μάτια, καστανά μαλλιά, μπαντώ στο μέτωπο.
Γάκωβος, σταματώντας.— Σας αρέσει πολύ το βάλς, δεσποινίς;

— Όχι, κύριε.
Γάκωβος, ξαφνισμένος.— Α! πολύ περίεργο. Πρώτα-πρώτα χορεύετε έξοχα, κι' ό,τι κάνει κανείς καλά του αρέσει κι' ύστερα σ' όλα τα κορίτσια αρέσει ο χορός.

— Ανατράφηκα τόσο αίσθητά... Βγαίνω τόσο σπάνια...

— Σας λυπάει αυτό;
 — Καθόλου. Δεν έχω καμιά όρεξη να βγω... Ο κόσμος μ' ενοχλεί...

— Σοβαρώς;
 — Να ξω στο σπίτι μου, με τα βιβλία, τα πινέλα μου, να τι μ' αρέσει...

Γάκωβος, μ' εύνεμια.
 — Δεν είσατε όμως μελαγχολική;...

— Καθόλου κύριε. (**Χαμογελώντας**). Είμαι πολύ ζωηρή. Δεν μπορεί καμιά νύχτα ζωηρή χωρίς νύχτα του κόσμου;

— Βεβαίως, δεσποινίς! Μπορεί και παραμπορεί!... (**Κατ' ιδίαν**) Α! μ' είναι θησαυρός αυτό το κορίτσι!...

Και να συλλογίζεται κανείς πώς υπάρχουν τόσοι άγγελοι σαν αυτήν που ούτε υποπτεύεται κανείς την ύπαρξή τους... (**Δυνατά**) Λοιπόν, δεν πηγαίνετε ποτέ ίππασία;

— Πώς, κύριε, πηγαίνω, το καλοκαίρι, στην έξοχή.

— Σαν και μένα... Μόνο στην έξοχή πηγαίνω... Δεν μου αρέσει η ίππασία στο Παρίσι...

(**Κατ' ιδίαν**). Είναι θαύμα!... Πρόσωπο "Αου Σαίφφερ και σώμα Ροϋμπενς!... Και της αρέσει η έξοχή! Και δεν της αρέσει ο κόσμος!... Τι μάτια!... Όσο και να τα κατεβάζει μου κάνουν έντύπωση... με τα μεγάλα

τους ματόκλαδα... (**Δυνατά**) Θάχετε πολλές φίλες, δεσποινίς;...

— Πολύ λίγες, κύριε... Δεν πιάνω φίλια εύκολα... Έχω μι' εξαδέλφη που τη βλέπω συχνά.

— Θάχετε, υποθέτω, και ξαδέλφους;

— Έχω, μα τους βλέπω σπανίως... Είναι πολύ απασχολημένοι... Έχω κάτι ανηψιδάκια που τα βλέπω κάθε μέρα... Τα λατρεύω τα παιδάκια!...

— Έχετε δικιο, δεσποινίς.

— Δεν είν' έτσι;... Είναι τόσο χαριτωμένα, τόσο νόστιμα, τόσο ωραία!...

...Τίποτα δέ με τραβάει περισσότερο... Η μεγαλύτερή μου ευχαρίστηση είναι να περιποιούμαι τα παιδιά της αδελφής μου...

— Η κυρία αδελφή σας έχει πολλά παιδιά;...

— Έχει έξη! Τί χαριτωμένα μικρά!... Μας τ' αφίνει κάπου-κάπου λίγες μέρες, όταν πηγαίνει με τον άντρα της στους πρίγκηδες...

— Κι' ο κύριος θεϊός σας νομίζω πηγαίνει συχνά στους πρίγκηδες;

— Ναι! πολύ συχνά...

— Τι ώραίο που είναι ν' αφοσιώνεται κανείς σε κάτι!... Θέλετε να χορέψουμε ένα βάλς, δεσποινίς;

— Μάλιστα κύριε. (**Στριφογυρίζουν**).

Γάκωβος, συγκινημένος, και σφίγγοντας τη ντάμα του πιδ πολύ απ' ό,τι πρέπει.— Τι ειλικρίνεια!... και τί σταθερότητα!... Πόσο αγαπάει τα παιδιά!... Η αδελφή της έχει έξη!... Ούτε γονείς, ούτε φιλενάδες, ούτε ξαδέλφους! Είχε δικιο η γιαγιά μου, είναι σωστό μαργαριτάρι!

Π

Σε μι' ώρα.

Γάκωβος, πίσω από μι' πόρτα, με τα μάτια καρφωμένα στην Δίδα Μπλαντίν ντε Ναντέρ, που χορεύει με τον εξαδέλφον της Πέτρο ντε Σανξέν.

— Περίεργο... Μου φαίνεται πώς δεν είναι όπως όταν χορεύε με μένα... Σαν πολύ ζωηρότερη φαίνεται!... Αλλά, αλήθεια τέτοια ώρα... (**Κυττάει το ρολόι του**). Τρεις... θάπρεπε νάχα

φύγει!... Α! σταματάνε κοντά στη σέρρα... Ν' άκουγα τι λένε; Δεν είναι πολύ λεπτό, αλλά... αυτό μου επιτρέπεται. (**Πλευστράει πίσω τους και κρύβεται στα κλαριά**).

Πέτρος ντε Σανξέν, στη δεσποινίδα ντε Ναντέρ.— Τό ξέρεις πώς είσαι υπέροχη άποψε;

— Και βέβαια τό ξέρω! Μου τόπατε τόσες φορές!...

— Περίεργο!... Μου φαίνεται πώς σήμερα είσαι αλλοιώτικη. Σαν νάχεις κάτι που ν' σε αλλάζει... Τι τρέχει;

— Δέ βλέπεις; (**Γελώντας**) Είναι τό πλατύ μπαντώ μου...

— Μπ... αλήθεια!... Τί διάολο τό φόρεσες αυτό;...

— Δέ μου πάει;

— Όλα σου πάνε... μα σ' αγαπάω περισσότερο σήμερα, είμαι τρελλός για σένα.

— Κι' εγώ, μα είναι εξ αιτίας του δούκα!... Φαίνεται πώς του αρέσουν τα πλατεία μπαντώ του δούκα!

— Α! όστε είναι σοβαρό αυτό;

— Σοβαρώτατο και παρ' όλο που θέλει ώραία παιδιά, αν κι' αυτό δέ με υποχρεώνει σε τίποτα, ήδρα πώς ήταν πολύ καλά... Δεν είν' άσχημος, είναι πλουσιώτατος...

— Ό! όχι κι' όσο λένε!...

— Ξέρω καλά πώς δεν κέρδισε λίγα χοήματα στίς κούσες και... άλλου... Μα ή γρηά πληρώνει καλά για ν' τον παντρεύει. Ο μπάρμπα Μουζαμπό νομίζει πώς δίνει εκατό χιλιάδες φράγκα εισόδημα κι' αν προσθέσουμε τις ογδόντα χιλιάδες που μένανε και τον τίτλο, είναι καλά για μένα...

— Αλήθεια! Αυτό μου φαίνεται και μένα. Έχεις σαράντα χιλιάδες προίκα! Δέ δίνει και λίγα η γιαγιά!... Καλή γιαγιά!...

— Διάβολε! προτιμώ ν' κάνει την ανάγκη φιλοτιμία παρ' ό ν' ιδεί τον έγγονό της ν' επιθυμεί τό θάνατό της!... Θυμήσου!...

— Για λέγε μου, είναι διασκεδαστικός ο δούκας;

— Καθόλου!... Με ρώτησε με τρόπο για τ' α γούστα μου, τις συνήθειες μου... Τούκανα τό καλοαναθρεμ

μένο κορίτσι, πού δέν πήγαινε ίππασία παρ' ό μόνο στην έξοχή...

— Κι' αν μ'ας δει κάνα πρωί;

— Δεν υπάρχει φόβος!... Δεν πάει ίππασία στο Παρίσι ποτέ του... Με κύτταγε γοητευμένος... Αλλά όταν του'πα πώς λατρεύω τ'α παιδιά πήγε ν'α πηδήξει απ' τη χαρά του.

— Του τόπες, έσύ πού δέν τ'α χωνεύεις;

— Τί πειράζει; Αν πάρω αυτόν τόν κουτόν κύριο, πράγμα πού επιθυμώ πολύ, θάρχεσαι συχνά ν'α με βλέπεις, έ; Θά θέλω ν'α διασκεδάσω λίγο...

— Γιατί τότε ν'α τόν πάρεις, αφού έχεις αυτές τις ιδέες;

— Γιατί είναι ευκαιρία πού δέν πρέπει ν'α τή χάσω... Δούκισσα Χ...!

Ο θεϊός μου λέει πώς είχε κάποιον πρόγονο στο Ρονσεβώ... Για φαντάσου, πρόγονο στο Ρονσεβώ, χτυπάει!...

— Έτσι δέ λες και σύ;

— Βέβαια... για όσους τό ξέρουν... αλλά επιτέλους, εγώ δέ θ' αποφασίζα.

— Κι' ύστερα ο θεϊός μου κι' ή θεία μου βιάζονται ν'α με ξεφορτωθούνε... Την ένοχλώ τή θεία μου!...

Γιατί άμα καθήσουμε δυό ώρες στους Ίησούτες, με πιάνει τό χασμουρητό... Κι' αυτό τήν έμποδίζει ν'α κάθεται κι' όλη μέρα... Όσο για τό θεϊό μου και κείνος δέ με θέλει από τότε πού ανακάλυψα πώς τ'α ταξείδια του στούς πρίγκηδες γίνονται στην δόδ Λεονίας...

— Μπ...!

— Μάλιστα κι' οι Αιτών Ύψηλότητες είναι μι'α στρουμπουλή μικρούλα!... (**Γελάει**). Δεν του'πα τίποτα, μα ξέρει πώς τόν είδα ν'α βγαίνει απ' τό σπίτι, και τώρα δέν κοιτάει ν'α μου πει ν'α του έτοιμάσω τή βαλίτσα του, ούτε ν'α διαλέξει τήν καλύτερη φορεσιά του μπροστά μου, ούτε ν'α μ'ας διηγηθεί στο τραπέζι τ'α λόγια που του λένε οι πρίγκηδες. Τόσο πού ή θεία μου φοβάται πώς οι πρίγκηδες ψυχράνθηκαν με τό θεϊό μου...

— Α! κάνει τέτοια κόλπα ο θεϊός σου;

— Βέβαια, κι' οι πρίγκηδες είναι ένα πετυχημένο πρόσχημα. Δέ γράφει, εξ αιτίας τής αστυνομίας, δέν γράφουμε, πάντα εξ αιτίας τής αστυνομίας! Θέλεις ν'α πηγαίνουμε;... Ξέρεις, όταν μ'ας σπρώξουνε σ'αφίνω ν'α με φιλήσεις πίσω απ' τ'αυτί... στη θεοούλα... Αλλά με τρόπο... ν'α μη φαίνεται!...

(Απομακρύνθηκαν κι' ο Γάκωβος βγήκε απ' τόν κουφώνα του. Οι ιδέες του όμως για τή Δίδα ντε Ναντέρ είχαν αλλάξει πολύ).

G Y P

Η. HEINE

Η ΛΟΝΤΡΑ

[Σ'ε προηγούμενο φύλλο δημοσιεύσαμε μερικές εντυπώσεις του συγγραφέως Karel Tschapek από τό Λονδίνο, γραμμένες μ' ένα χιούμορ χαριτωμένο και μι'α παρατηρητικότητα χαρακτηριστική. Σήμερα σ'ας δίνουμε τις εντυπώσεις του μεγάλου γερμανού ποιητού Έρρίκου Χάινε που δημοσιεύτηκαν εδώ και σαράντα χρόνια περίπου, ύστερα απ' τήν επίσκεψή του στην αγγλική πρωτεύουσα].

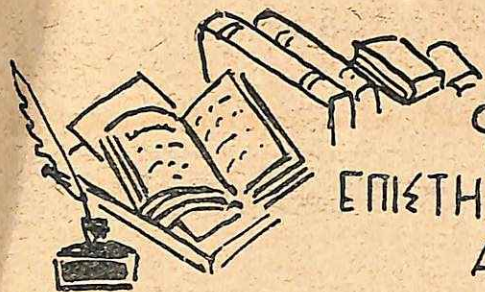
Είπα τό εκπληκτικότερο, τήν ανάγκη οικοδομούν δλόκληρους δρόμους και πουλόνε τα σπίτια λιανικά. Στίς κυριώτερες δόδους τής πρωτεύουσας, όπου τ'α παλιά σπίτια χωρίζονται ακόμα απ' τ'α καινούργια, όπου οι προσόψεις είναι σκεπασμένες ως τή στέγη από όνόματα μακριά ίσαμε μι'α πήχη, κι' από αριθμούς σχεδόν πάντα επίχρυσους, αυτή ή χαρακτηριστική έμοιομορφία τών σπιτιών χτυπάει λιγώτερο, γιατί τό μάτι του ξένου είναι απασχολημένο με τόσα ωραία και καινούργια πράγματα έκταθειμένα απέξω απ' τ'α μικροκαταστήματα. Ακόμα και τ'α πράγματα τ'α προορισμένα για τή καθημερινή ανάγκη, φανερώνονται εκεί με μι'α λάμψη μαγική. Είδη κοινά μ'ας τραβούν μ' ένα νέο συνδυασμό φωτισμού. Τ'α ψητά κρέατα είναι σ'α ζωγραφισμένα μέσα σε πιάτα από πορσελάνη, πολύ καθαρά και φωτισμένα απ' όλες τ'ες μεριές, μ' ένα φαειρό στεφάνι μαιντανού. Ακόμα και τ'α ψάρια μ'ας θέλγουν με τ'ες ανταύγειες τών πολύχρωμων λεπιών τους. Τ'ε λουσπάντων δ'α έχουν τήν κομψότητα τής ζωγραφικής και μ'ας θυμίζουν λαμπρούς και φυσικούς πίνακες Όλλανδών ζωγράφων. Μόνο οι άνθρωποι δέν είναι καλά τοποθετημένοι σ' αυτός τούς πίνακες, γιατί έχουν τό σοβαρώτερο υψός κι' όταν αόμα αγοράζουν και τ'α πιδ εξακριβωτικά παιχνίδια, και τό χρώμα και τό κόψιμο τών ρούχων τους είναι έμοιομορφα σαν τ'α σπίτια τους.

Αλλά στίς απόκεντρες πλατείες και τούς δρόμους τό μάτι του ξένου πληγώνεται από τ'ες φτωχικές χαμοκίλες. Εκεί μέσα είναι σωριασμένη ή φτώχεια με τ'α κουρέλια και τ'α δακρύα της. Ο ξένος που περνάει τούς μεγάλους δρόμους του Λονδίνου και δέν βλέπει στίς αληθινές λαϊκές συνοικίες δέ πιστεύει τίποτε ή πολύ λίγη απ' τήν απέραντη δυστυχία που βρίσκεται σ' αυτή τήν πόλη.

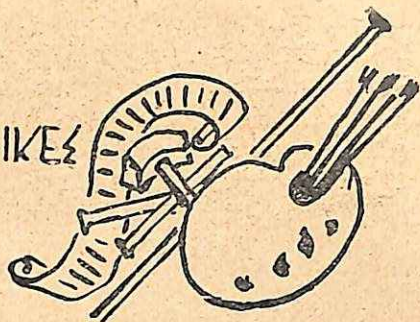
Εδώ κι' εκεί, στην αρχή κανενός σκοτεινού δρομάκου, μι'α γυναίκα κουρελιάρη στέκει σιωπηλά μ' ένα βρέφος στην άγκάλη και γυρεύει έλεημοσύνη με τ'α μάτια. Καμμιά φορά, όταν τ'α μάτια της τυγχάνει νάναι ωραία, τήν κυττάζουν με περισσότερη προσοχή και συμπάθεια. Οι συνήθισμένοι όμως ζητιάνοι είναι γέροι νέγροι οι περισσότεροι, πού τούς βλέπει κανείς στίς γωνίες τών δρόμων όπου αναίχουν ένα πέτασμα για τούς πεζούς μες στη λάσπη και για τόν κόπο τους γυρεύουν ένα χαλκινό νόμισμα.

Ο λόγος είναι ότι κάθε αγγλική οικογένεια, έστω κι' από δυό μέλη, θέλει ν'α κατοική μόνη σ' ένα σπίτι, κι' οι πλούσιοι ν'α επιχειρηματίες για ν'α ικανοποιήσουν αυτή

HENRI HEINE

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ - ΚΑΜΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΘΛΟΝΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

— ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ Pescator του Βερολίνου θα ανέβει τον επόμενο χειμώνα ένα δράμα υπό τον τίτλο «Γάμος». Οι γνωρίζοντες το έργο βεβαιώνουν ότι θα κάνει αίσθηση. Οι συγγραφείς του είναι δέκα: ιατροί, νομικοί, κοινωνιολόγοι συνεργάστηκαν για να παρουσιάσουν ένα σύμπλεγμα των πολυπλόκων προβλημάτων που γεννά σήμερα ο γάμος.

— Η ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ πεθαίνει. Και τον θάνατό της από την αμελεία της εισβολή του «πολιτισμού» θρήνησαν όλοι οι καλλιτέχνες, όσοι έζησαν ή γνώρισαν την προπολεμική Μονμάρτη, ένα γραφικό, μισοαγροτικό χωριουδάκι.

Οι μεταμορφώσεις επέρχονται αλλεπάλληλες και την καθιστούν αγνώριστη. Τώρα αναγγέλλεται ότι θα εκλείψει ή περιφημη πλατεία του Γολγοθά, όπου τόσο μικροί και μεγάλοι καλλιτέχνες έπερασαν και όπου, συχνότατα, υπό το φως της σελήνης διεξήχθησαν ατέλειωτες αισθητικές συζητήσεις.

— Ο ΓΑΛΛΟΣ λόγιος κ. Ανρ Κλουάρ έρωτησε μερικούς διανοούμενους εάν πιστεύουν πως υπάρχει κρίσιμος πνευμάτος και, αν ναι, ποια αντιφάσμα προτείνουν: την επέμβαση του Κράτους ή μίαν ευτυχή διαρρύθμιση του «δευτέρου επαγγέλματος».

Στο τελευταίο του τεύχος, το περιοδικό «Ευτορέει» δημοσιεύει την απάντηση του αποθανόντος κριτικού Πωλ Σουνταί: είναι ένα είδος τελευταίας διαθήκης. Έγραψε, λοιπόν, ο Σουνταί:

«Δέκα χρόνια τώρα επιδιώκω να ή «κρίσιμος πνεύματος» για την όποιαν ανησυχία ο κ. Ανρ Κλουάρ. Η πτώση του φράγκου είναι εκδήλωση υπεύθυνος γι' αυτήν. Τα διανοητικά και ελευθερία στάδια μέσα με τη μέρα έρημωθούνται περισσότερο ή ψευτίζουν, γιατί αποδίδουν όλο και λιγότερα. Κανείς ποτέ δεν έπλούτισε σ' αυτά, ενώ άλλοτε μπορούσε να ζήσει κατά τρόπον ευπρεπή. Τώρα, εκτός σπανίων εξαιρέσεων, επικρατεί οικονομική στενοχώρια και δεν πετυχαίνει κανείς λίγη ευχέρεια και ευμάρι παρ' όλο το εμπόριο, στη διεθνή και οι όμοιοι γινόμενοι γενικά «υποθέσεις». Η νεολαία, λοιπόν, σπεύδει προς το μέρος όπου ο Σωκράτης διέκρινε τον πραγματικό Αμνιτρούνα, το μέρος όπου δειπνούν, και δεν σκοτίζεται πια για το παλιό εκείνο φορτίο της ανθρωπιστικής μορφώσεως, για το όποιον της είπαν, ίσως με- φως, υπερβολής, ότι δεν θα απέφευγε ούτε πεντάρν. Όσοι από τους νέους έμειναν στις επιστήμες ή στα γράμματα γίνονται τουλάχιστον μηχανικοί ή συγγραφείς περιπετειωδών μυθιστορημάτων, με την έλπίδα να ξεκολλήσουν τα πρώτα ψιλά. Η καλύτερη επισημονική έρευνα και τα σοβαρά λογοτεχνικά είδη στερούνται έμφατων, όπως ή γλώσσα χεριών, και θα στερούνται ίσως όλο και περισσότερο. Τι μπορεί να κινή το Κράτος; Το Κράτος δεν μπορεί να σταθεροποιήσει το φράγκο παρ' όλο τις προσπάθειες. Οι όμοιοι; Δεν μπορούν παρ' όλο τις προσπάθειες να διατυπώνουν ευχά. Το δεύτερο επάγγελμα;

Επικερδές; αλλά είναι απορροφητικό και δεν αφήνει το πνεύμα δροσερό. Πρέπει, λοιπόν, να υποταχθούμε μοιρολατρικά; Όχι, γιατί κυττάξετε το. Ο έξω κόσμος ύπηρεσε σχεδόν πάντοτε έθνηκός προς τον διανοούμενον. Αυτό αποδεικνύεται και από λεπτομέρειες φαινομενικώς ασήμαντες, όπως οι παντοειδείς θόρυβοι που κάνουν τα περισσότερα σπίτια του Παρισιού, ακατάλληλα γι' αυτήν την εργασία, της οποίας το κοινόν δεν νοιώθει καν τη φύση και τις απαιτήσεις. Ο διωγμός της χυδακτότητας ανέκαθεν υπάρχει' δεν αποπλίζεται ποτέ... Αλλά το πνεύμα είναι ζωντανό, ώστε πάντα ξανάγινε παρ' όλα τα εμπόδια και όλες τις καταστροφές. Μία κατάσταση, πού θύνηται και από τη σημερινή, αφήνει πάντα τόπο σε μία νέα Αναγέννηση».

— Ο ΛΟΡΔΟΣ Κάρναθον, ο οποίος ανακάλυψε τον τάφο του Φαραώ Τούτ-Ανκ-Αμόν, απέθανε μυστηριωδώς, ως γνωστόν, συνεπεία δειγμάτων μυίας. Οι δυσδιάκριτοι είναι πεπεισμένοι ότι το δείγμα αυτό δεν ήταν παρ' ή πραγματοποίησης μιας κατάρας, ή οποια στέφεται έναντιόν των τομούν να διαταράξουν τον ύπνον των νεκρών.

Μετά τον θάνατον του Λόρδου Κάρναθον, ο συνεργάτης και φίλος του, ο σφοδρός αρχαιολόγος Κάρτερ, συνέχισε τις έρευνές του, ή όποιες έτερευαν έπλησαν πρό κυριού, απ' ού έφεραν εις φως ανεκτιμήτους θησαυρούς.

Πριν αρχίσει τις ανασκαφές, ο Λόρδος Κάρναθον είχε υπογράψει με την Αιγυπτιακή κυβέρνηση την εξής συμφωνία: όσα αντικείμενα βρεθούν μονά ή περιέρχονται στο Μουσείο του Καίρου, όσα βρεθούν διπλά ή περαπίνω θα διανεμώνται μεταξύ του μουσείου και του αρχαιολόγου.

Τώρα οι κληρονόμοι του τελευταίου ζητούν το μερίδιό τους από τους θησαυρούς. Αλλά ή Αιγυπτιακή κυβέρνηση απαντά ότι ή συμφωνία συνωμολογήθη με τον Λόρδον Κάρναθον και αυτόν μόνον γνωρίζει. Η Αιγυπτιακή κυβέρνηση αρνείται λοιπόν να περαδώσει το μερίδιον αυτού στους κληρονόμους του, οι όποιοι κατέφυγαν στα δικαστήρια.

— Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ εξετάσεις για το «μπακχωρά» (το απολυτήριο της προπνευστημιακής εκπαίδευσως) σ' όλη τη Γαλλία απέδειξαν πάλιν ότι οι άνδρες περαμειούν όλο και περισσότερο την «ελευθερίαν» εκπαιδευτική, εν' ή ή γυναίκες προσέρχονται κατά τάξεις όσημέραι πυκνότερα. Στο Παρίσι τα τρία τέταρτα σχεδόν των επιτυχόντων υποψηφίων ήταν κορίτσια και οι στατιστικοί υπολογίζουν ότι σε πενήντα χρόνια όλες ή θέσεις, πού θα απαιτούν κλασική μόρφωση, θα έχουν καταληφθή από γυναίκες.

— ΜΙΛΟΥΣΑΝ ο Ζάν Μορέας και ο Σάρλ Μωρράς: «Ήστε μου, άγαπητέ φίλε — έρω- τοίστεν ο πρώτος — ο Μαστράλ είναι μεγάλος ποιτής; — Ασφαλώς. — Θέλω να πω, πολύ μεγάλος ποιτής». Βέβαια. Όχι, μεγάλος- τερος από μένα. — Ναι, πιστεύω. — Όχι, δεν το πιστεύετε».

— Τον άκουσα — λέγει σ' ένα τελευταίο του βιβλίο ο Σάρλ λε Γκοφφί — να δίνω μία παρόμοια απάντηση, αλλά χωρίς τον παραμικρό διαταγμό αυτήν τη φορά, σ' έναν αδιάκριτο, ο όποιος είχε τολμήσει να τον έρωτηση, επί παρουσίαι του Βερλαίν και του Γκαμπριέλ Βικαίρ: «Ποιός από τους τρεις σας είναι ο μεγαλύτερος ποιτής; — Έγώ, είπεν ο Μορέας».

— ΕΙΝΑΙ ίσως γνωστόν ότι το πατρικό σπίτι του Γκαίτε, στην Φραγκφούρτη, έχει διαρρυθμισθή εις «Μουσείον Γκαίτε». Το δημοτικό συμβούλιο της Φραγκφούρτης απέφασε την επέκτασή και τον πλουτισμό αυτού του μουσείου. Γι' αυτό θα άγορασθουν τα δύο περαμειμένα σπίτια.

Άρχεια, χειρόγραφα και σχεδιαγράμματα θα φυλαχθουν στο ισόγειο, το όποιον θα περαμειωθή και μία μεγάλη αίθουσα συγκεντρώσεων και διαλέξεων. Όλα τα ντοκουμέντα πού άφορουν τους προγόνους του Γκαίτε, τα παιδικά και νεανικά του χρόνια, τη φοιτητική ζωή του, την διαμονή του στη Βαϊμάρη, το ταξίδι του στην Ιταλία κλπ., θα συγκεντρωθουν στο πρώτο πάτωμα κατά χρονολογικήν σειράν. Ιδιαίτερα αίθουσα θα άφιερωθή σε ό,τι άφορα τα γηρατειά του μεγάλου άνδρος. Τα ένθυμα των φίλων του θα συγκεντρωθουν ξεχωριστά.

Το μουσείο αυτό θα είναι έτοιμο το 1932, χρονολογία της εκατονταετηρίδος του θανάτου του Γκαίτε, ή όποια θα έορτασθή πανηγυρικώς σ' όλη τη Γερμανία.

— Ο ΓΚΟΡΚΙ έτοιμάζεται να εκδώσει ένα πρωτότυπο περιοδικό με τον τίτλο «Λογοτεχνία». Το πρόγραμμά του έδημοσιεύθη στην «Ισόστια» της Μόσχας.

Το περιοδικό αυτό προτίθεται να εκπληρώσει ρόλον κατ' οίκον Πανεπιστημίου. Σε μία στήλη θα δημοσιεύονται διηγήσεις, άλλες καλές, άλλες κακές, και άπέναντι φράση- φράση, θα γίνεται ή κριτική αυτών των διηγήσεων εις τρόπον ώστε ο αναγνώστης να ήμπορ ή να αντιλαμβάνεται γιατί οι μὲν είναι καλές και οι άλλες κακές.

Θα δημοσιεύη επίσης διαλεγτές σελίδες από τα έργα του Γκόγκολ, του Τουργένεφ, του Τσέχωφ και άλλων μεγάλων συγγραφέων. Έξαιρετική θέση θα δίδη το περιοδικό στη λογογραφία.

— ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ θεατρικοί συγγραφείς είναι άνάστατοι κατόπιν της άναγγελίας των προγραμμάτων της προσεχούς θεατρικής σαι- ζόν. Τα περισσότερα έργα πού θα παιχθουν είναι διασκευές άμερικανικών έργων, τα όποια έτοι θα καταλάβουν τις περισσότερες σκηνές του Παρισιού. Σημειωτέον ότι, πλὴν ελαχίστων εξαιρέσεων, πρόκειται περί έργων κατωτέρης αξίας, περί μιας «είσοδης» προτόντων, πού έμπορικώς θεάτρον έναντιόν της όποιος ύψώνονται κραυγές και τονίζονται ή ανάγκη άμύνης.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΤΖΟΤΤΟ

ηγούνται ότι μία φορά ο πάπας Βενέδικτος ο έννατος έστειλε στη Φλωρεντία έναν αυλικό του για να ζητήσει απ' τον Τζόττο δείγματα της τέχνης του, γιατί είχε σκοπό να καλέσει στη Ρώμη ένα μεγάλο τεχνίτη να του ζωγραφίσει τα ανάκτορά του.

Τόν καιρό εκείνο το πρώτο καλλι- λεχνικό κέντρο της Ιταλίας ήταν ή Σιέννα. Περνώντας από κει ο αυλικός πήρε έργα των σιεννέζων ζωγράφων για να τα δείξει στον πάπα.

Όταν έφθασε στην Φλωρεντία πα- ρουσιάστηκε στον Τζόττο και του ζήτησε ένα δείγμα της τέχνης του. Ο Τζόττο πήρε ένα φύλλο χαρτί με ένα πινέλλο, βούτηξε το πινέλλο σε κόκκινη μπογιά και στερεώνοντας το χέρι του σά διαβήτη έφτιασε έναν κύκλο τόσο στρογγυλό, πούτανε θαύμα να τον έβλεπε κανένας.

Σάν τελείωσε τον κύκλο, έκαμε με τον ίδιο τρό- πο ένα όβάλ και χαμογελώντας τα δίνει στον αυλικό.

— Να το δείγ- μα πού μου ζήτη- σες, πού λέει.

— Δεν θα μου δώσεις άλλο τί- ποτα; τον ρωτάει ο αυλικός.

— Και δε φτά- νει αυτό; λέει ο Τζόττο.

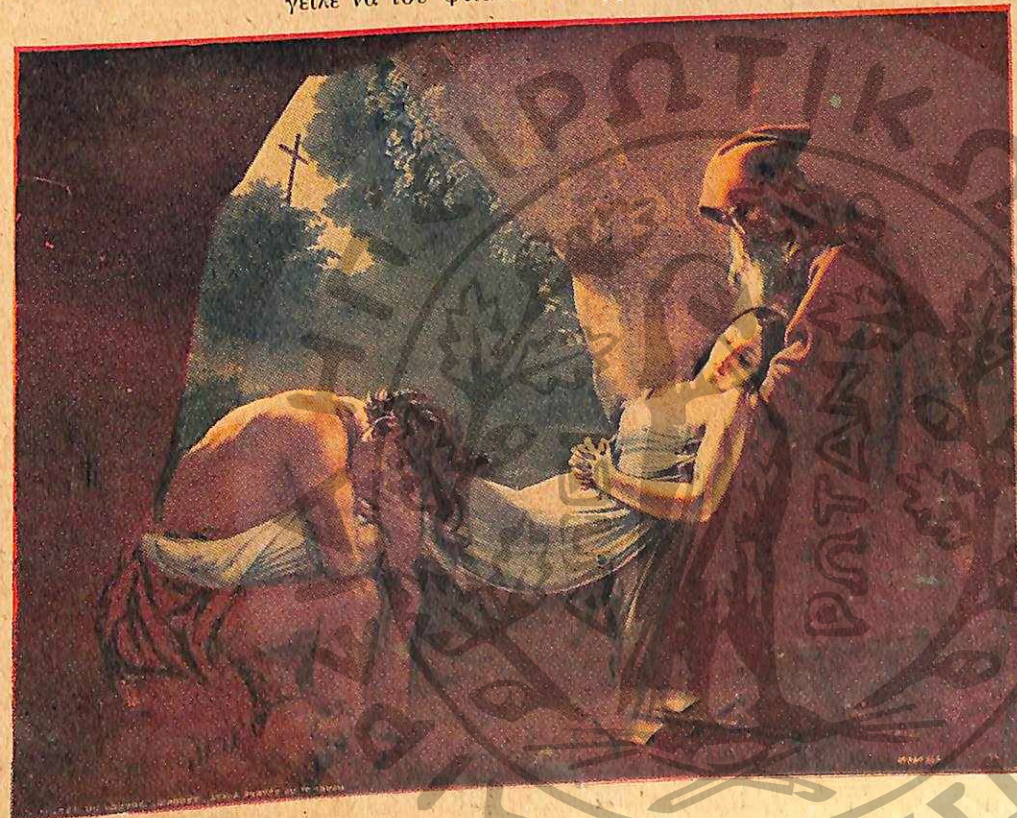
Ο ίππότης έ- λεγε πως ο ζω- γράφος τον κο- ροΐδευε κι' έφυγε θυμωμένος. Σάν έφτασε στη Ρώ- παρουσίασε στον Άγιο Πατέρα τα σχέδια των σιεν- νέζων ζωγράφων και τους κύκλους του Τζόττο, α- φοϋ του διηγή-

θηκε προηγουμένως πως τους έφτιαξε. Ο πάπας κι' οι καρδινάλιοι κατά- λαβαν πόσο ο Τζόττο ξεπερνούσε τους άλλους τεχνίτες της εποχής του και τον έπροτίμησαν.

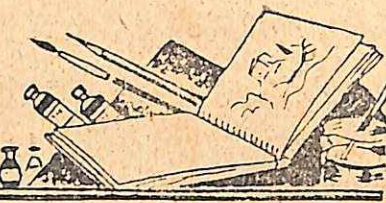
Η ιστορία έγινε τόσο γνωστή, πού και σήμερα στην Ιταλία λένε για όποιον έχει λίγο μυαλό πως είναι πού στρογγυλός απ' το «ο» του Τζόττο, γιατί στην τοσκάνικη διάλεκτο στρο- γυλός θα πει χοντροκέφαλος.

Μία μέρα ο βασιλιάς της Νάπολης τούπε: «Τζόττο, αν ήμουν σαν και σένα, τώρα πού κάνει τέτοια ζέστη θα άφαινα τη ζωγραφική και θα πήγαινα να κάνω έναν περίπατο». Κι' ο Τζόττο τού λέει: «Το ίδιο θα άκανα κι' εγώ αν ήμουν σαν και σένα».

Κάποτε ο βασιλιάς του παρήγ- γειλε να τού φτιάσει ένα έργο πού να και θέλετε να σας το πω, σας το λέω: τα δύο κέ- ρατα σημαίνουν πως οι παπά- δες πρέπει να ξε- ρουν καλά και την παλαιά και τη νέα Διαθήκη. Ο καρδινάλιος τον ξαναρωτάει τότε: «Τί είν' αυ- τές οι δυο ται- νίες, πού φορούν από πίσω τους;» Κι' ο Τζόττο πού κατάλαβε πως ο καρδινάλιος τον γελοΐσε τού λέει: «Αυτό θα πει, μα και όλα τε, πως στα χρόνια μας όσοι φορούν μίτρα δεν ξερούν ούτε την παλιά ούτε την νέα Γρα- φή και γι' αυτό τις έχουν ρίξει από πίσω τους».

Ζιροντέ: Η 'Ατάλα στον τάφο.

καὶ σὺ φασάγγι διάβηκε· φτωχούλια τρυγον

Παρακαλούνται οι αναγνώστες μας να γίνουν τα γράμμάτα τους, γιατί αυτά είναι βαρύτερα απ' το πλήρώσουμε έμεις διπλάσια τη γραμματοσύμων.

“ΠΟΛΥΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ,”

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΚΑΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΠΟΛΥΧΡΩΜΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΓΕΡ 29 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΑΧΑΡΝΩΝ 244

ΛΓΟΡΑΖΩ γραμματόσημα οιασδήποτε αξίας εις τὰς πλέον συμφερούσας τιμάς, ασφράγιστα καὶ σφραγισμένα ΠΡΟΤΙΜΩ ΤΟΝ ΑΝΩ ΤΥΠΟΝ γραμματοσήμου. Δίδω δάνεια ἐπὶ γραμματοσήμων (συλλογῶν, στόζ, κλπ.). Ἐνδιαφέρομαι διὰ παλαιὰς ἐπιστολάς μὲ γραμματόσημα.

ΔΗΜ. Α. ΣΠΑΝΟΣ

Πλατεία Κλαθμῶνος

Ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΩΔΕΙΟΝ

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΙΔΙΟΥ 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΗΜΕΝΟΝ ΔΡΑΧ. 2.700.000

Μέτοχοι: Καλλιτέχναι Φιλότεχνοι
ἢ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος

ΤΜΗΜΑ ΩΔΕΙΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΟΔΟΣ ΦΕΙΔΙΟΥ 3
Διδάσκονται ἅπαντα τὰ ὄργανα καὶ μαθήματα Μονωδία, Δραματικὴ, Ἀπαγγελία, Ἱστορία Μουσικῆς, Prima Vista, Ρυθμικὴ σύστημα Daleroze.

ΕΙΣ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΑ ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ἀλεξάνδρου 15
ΔΗΜ. ΧΑΤΖΗΜΑΝΟΥΔΗ—Ἀρχοντῶν Σουρμελή
ΓΕΡ. ΣΑΛΒΑΝΟΥ—Κεραμειῶν—Ἐλευσινίων
ΛΕΟΝΤΕΙΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ—Τέρμα Πατησίων
ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ—Πατησίων 306
ΜΙΧΑΗΛ ΠΙΤΙΔΗ—Παγκράτι
ΑΛ. ΖΕΡΒΟΥ—ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΥ—Καλλιθέα
ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ—Κηφισιά
Ν. ΜΠΟΡΟΥΝΗ—Πισσαῖα
Μ. ΠΕΤΡΑΚΗ—Πειραιᾶ
ΜΑΡΚΟΥ καὶ ΜΑΚΡΗ—Ν. Φάληρον
Α. ΦΑΛΤΩΦ—Ν. Φιλαδέλφεια

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΩΔΕΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
> > > ΧΑΛΚΙΔΟΣ
> > > ΚΟΡΙΝΘΟΥ
> > > ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (ΚΡΗΤΗΣ)
ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΩΔΕΙΟΝ ΧΑΝΙΩΝ (ΚΡΗΤΗΣ)
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΩΔΕΙΟΝ ΧΙΟΥ
> > > ΒΟΛΟΥ

Μέσος ὁδὸς φοιτῶντων μαθητῶν κατ' ἔτος 2500

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ

ΠΙΑΝΑ

ΜΟΝΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΗΜΟΤΕΡΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
BLUTHNER CROTRIAN STEIN WEC NEUMEYER,
SOPH K.A.T.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΤΕΜΑΧΙΑ

Ὅλα τὰ κλασσικά, παιδαγωγικά καὶ νεώτερα. Γίνονται δεκταὶ ἰδιαιτέραι παραγγελίαι. Συνεργασία μὲ τοὺς μεγαλύτερους ἐκδοτικοὺς οἴκους τῆς Ἑuropῆς

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Βιολιά, βιόλες, βιολοντσέλλα, κοντραμπάσσα, μανδολίνα, κιθάρες, ὅλα τὰ εἶδη τῶν πνευστῶν ὀργάνων, ἐξαετήματα παντὸς εἶδους μπάνται φιλαρμονικῶν, ῥόλοι, πιανόλες, χρονόμετρα κλ.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἐκδοσιν μουσικῶν τεμαχίων καὶ ἐκδόσεις ἔργων διαφόρων μουσουργῶν.

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΔΙΣΜΑΤΩΝ

Χορδίζονται, λουστράρονται καὶ ἐπισκευάζονται παντὸς εἶδους πιάνα, πιανόλες καὶ μουσικὰ ὄργανα ἀπὸ ἀρίστους τεχνίτας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΗΜΕΝΟΝ ΔΡΑΧ. 22.500.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.522.076.50

ΕΔΡΑ ΕΝ ΒΟΛΩ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

FILIALES

Τράπεζα Λαρίσης — Λάρισα
Τράπεζα Τρικάλων — Τρίκαλα

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

Εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς κυριώτερας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ταμειυτήριον μέχρι 100.000 δραχ. μὲ 7 οἷο.—Ἐκτελεῖ πάσης φύσεως Τραπεζιτικὰς ἐργασίας

“ΒΟΤΡΥΣ,”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κεφάλ. Μετοχικὸν καὶ Ἀποθεματικὸν Δρ. 90.000.000 τὴν 31 Δεκεμβρίου 1927

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ:
ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ ΑΡ. 27α

ΟΙΝΟΙ ΧΥΜΑ: Λευκοί, ἔρυθροί,

γλυκεῖς, μοςχάτοι

ΟΙΝΟΙ Εἰς Φιάλας: Ἐπιτραπέζιοι ἐπιδόρπιοι, ὀρεκτικοί, τονωτικοί, ΒΕΡΜΟΥΤ: Ἐκ παλαιοῦ μοςχάτου Οἴνου ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ: Ἀπαράμιλλος

ΠΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΟΙΝΟΥ “ΒΟΤΡΥΣ,”

ΚΟΝΙΑΚ ΒΟΤΡΥΣ

Ἐφάμιλλον τῶν καλλιτέρων Γαλλικῶν Κονιάκ Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΗΣ 3

(ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΟΛΥΖΩΗ) ΤΗΛ. 61-26

Πλουτισθὲν διὰ τῶν τελειωτέρων μηχανημάτων καὶ διαθέτον ὅλα τὰ μέσα ἀναλαμβάνει κάθε ἐργασίαν, μὲ ταχύτητα καὶ καλλιτεχνίαν ἀπαράμιλλον.

ΤΙΜΑΙ
ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Η “ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ,”

ΟΡΓΑΝΟΝ ΑΓΩΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΑΓΩΓΙΑΣ

Ἑβδομαδιαία Ἑσπεδωρσις Πολιτικῆς, Οἰκονομικῶν καὶ Τέχνης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΡ. ΛΥΧΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 23 Β, Μέγαρον Καραπάνου.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 68 — 26

Ἡ «ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ» θὰ δίδει πλήρη καὶ πιστὴν τὴν εἰκόνα τῆς κινήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἑβδομάδος σὲ ὅλα τὰ ζητήματα, τὰ πολιτικά, τὰ κοινωνικά, τὰ οἰκονομικά καὶ τὰ καλλιτεχνικά.

ΘΑ ΕἶΝΑΙ τελείως ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὰ κόμματα ἢ ἄλλους δεσμούς. Θὰ μπορεῖ νὰ λέγει τὴν ἀλήθειαν εἰς κάθε περίστασιν, χωρὶς περιφράσεις καὶ χωρὶς δισταγμούς.

ΘΑ ΓΡΑΦΕΤΑΙ ἀπὸ συνεργάτας εἰδικούς, εἰς τρόπον ποὺ νὰ ὑπάρχει ἐγγύησις ὅτι θὰ κατέχουν κατὰ βάθος τὸ θέμα τους.

ΔΡ ΑΥΤΟ λέγεται καὶ «ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ». Ἡ πειθαρχία ἐννοεῖται ἀπὸ τὸν τίτλον τῆς ἐπιθεωρήσεως ὡς μέθοδος σχέψεως καὶ ὡς σύστημα ἐπιδιώξεως τῆς λύσεως τῶν ζητημάτων ποὺ τίθενται.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δρ. 1.193.000.000.—
Καταθέσεις (τῇ 30ῃ Ἰουνίου 1929) » 6.250.000.000.—

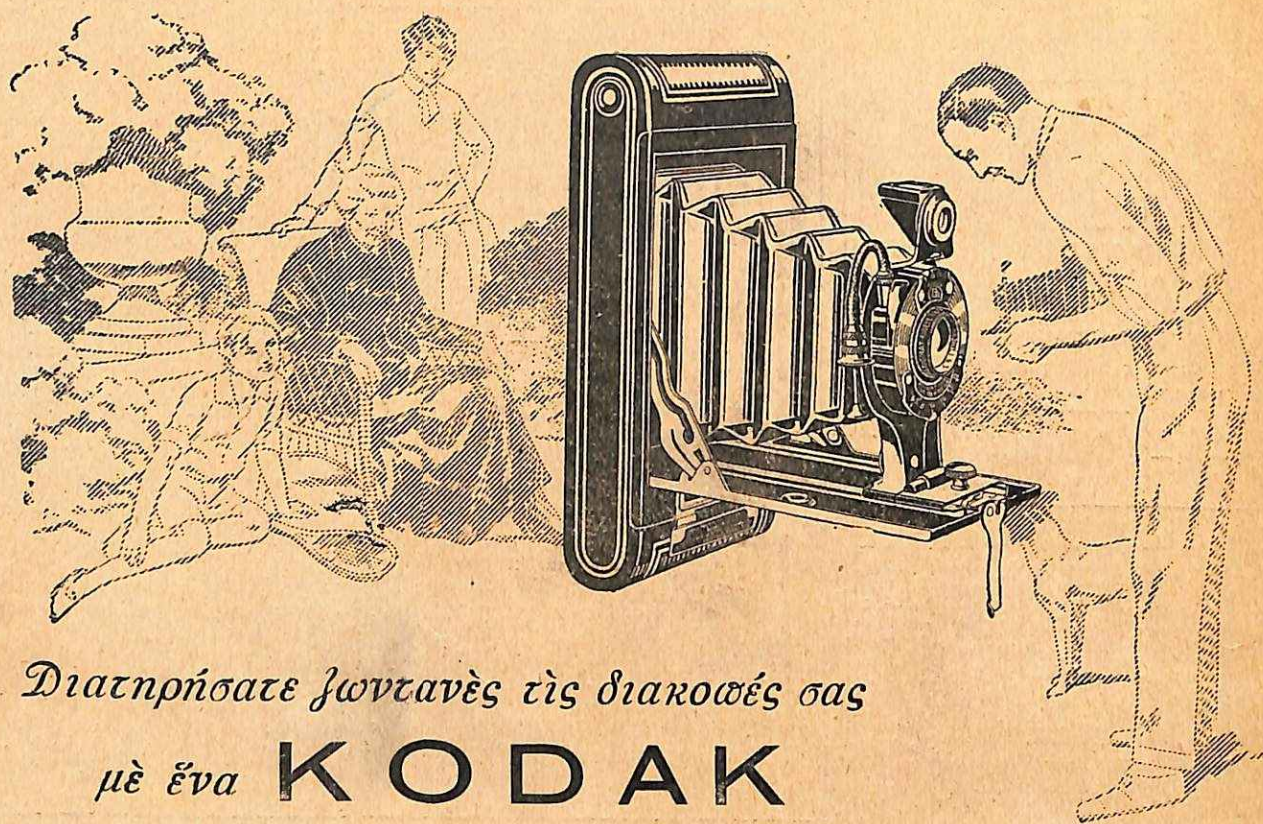
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

83 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 51 MAIDEN LANE
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὁρους.

Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμειυτηρίου εἰς δραχμαῖς καὶ ξένα νομίσματα μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Διατηρήσατε φωτάνες τις διακοές σας
με ένα **KODAK**

Τὸ χειμῶνα ὅταν δὰ καθώσαστε κοντὰ
στὴν φωτιά, ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ ζαυα-
γήσετε τις εὐτυχισμένες στιγμὲς αὐτῶν περά-
σατε τὸ καλοκαίρι, στὴν δάσους, στὸ
βουνό, στὴν ἐξοχὴν μὲ ἀφέχαστες συντροφιές

Εἶναι ἡ φωτογραφίᾳ σας
KODAK

Καὶ εἶναι τόσον εὐκόλῳ μὲ ἓνα
KODAK αὐτὸ μαθαίνεται δὲ 5 λεπτὰ